

İŞÇİ SINIFI VE SENDİKA SORUNLARINA ULUSALCI ÇÖZÜM

Yıldırım Koç

Kaynak Yayınları

Őubat 2009

İÇİNDEKİLER

Giriş

Günümüzde Türkiye’de İşçi Sınıfı Büyüyor

ABD ve AB Emperyalizmi Türkiye’den Ne İstiyor?

Yeni Dönemde Türkiye İşçi Sınıfının ve Sendikacılık Hareketinin Yeni Sorunları

- **Sendikalar Mevcut Haklarını Kullan(a)mıyor**
- **Yeni Sorunlar Çıktı**
- **Ulusumuzu ve İşçi Sınıfımızı Etnik Kökenlere Göre Bölme Tehdidi**
- **Laik Cumhuriyeti Yok Etme Tehdidi**
- **İşsizlik**
- **Kaçak İşçilik**
- **Ekonominin Dışa Bağımlı Yapısı**
- **Özelleştirmeler**
- **Sosyal Devletin Tahrip Edilmesi**
- **Yerelleşme**
- **Sosyal Güvenlik Reformu**
- **Çalışma Mevzuatı**
- **İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları**

Emperyalist Ülkelerin İşçi Sınıfları ve Sendikaları Emperyalistlerin Ortağıdır

Uluslararası Sendikal Örgütler Emperyalist Ülke Sendikalarının Hakimiyeti Altındadır

Günümüzde Ulusötesi Sermayeye Karşı Küresel Direniş Örgütlenemez

Emperyalistlerden Para Alan Sendikalar Emperyalistlere Karşı Mücadele Edemez

Türkiye’de Anti-Emperyalist ve Ulusalçı Sendikacılığın Program ve Müttefikleri

Sonuç

GİRİŞ

İşçiyse, memursanız, işsizseniz, emekliyseniz, bugünden memnun musunuz? Yarına güvenle bakabiliyor musunuz?

Yoksa her gelen gün yeni sıkıntılar mı getiriyor? Yarın olacaklar sizleri kaygılandırıyor mu?

Sendika üyesi misiniz? Üyesi değilseniz, bugüne kadar niçin örgütlü mücadele içinde yer almadınız? Sendikalara güvenmiyor musunuz; yoksa korkuyor musunuz? Yoksa sendikal örgütlenmeye gerek duymayacak kadar nitelikli bir işgücüne sahipsiniz de, örgütlü olmadan da istediğiniz hakları alabiliyor musunuz?

Sendika üyesiyseniz, sendikanızdan memnun musunuz? Yoksa sendikanız, çeşitli nedenlerle, sizin artan sorunlarınızın üstesinden gelmede yetersiz mi kalıyor? Yoksa sendikanızın böyle bir derdi de mi yok?

Sendikacıysanız, yaptığınız işlerden memnun musunuz? Temsil ettiğiniz işçilerin ve kamu çalışanlarının sorunlarını çözmek için ciddi bir çaba gösteriyor musunuz? Çabalarınızdan sonuç alabiliyor musunuz?

Sonuç alamadığınız belli; çünkü işçilerin ve kamu çalışanlarının sorunları 1991 yılından ve özellikle de AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından beri sürekli olarak artıyor. Hele yaşanan ve daha da derinleşeceğini bildiğimiz krizin etkileri söz konusu olunca, bu sorunların daha da artacağını herkes söylüyor.

Sendikanızı kaç üyeye devraldınız; bugün kaç üyeniz kaldı? Sendikanızın üye sayısı sürekli olarak düşüyor. İşçiler ve kamu çalışanları aleyhine düzenlemeler yapıldı; ciddi bir tepki bile gösteremediniz.

Başarısızınız. Geçmişin mirasını yiyorsunuz.

Eğer ne olup ne bittiğini gerektiği gibi öğrenmez ve günün ihtiyaçlarına uygun bir sendikal strateji geliştirip uygulamazsanız, o miras da kısa bir süre içinde tükenip bitecek. Hele sendikalara ilişkin çok ciddi yolsuzluk iddiaları kamuoyuna ve mahkemeye yansidikça, bu süreç daha da hızlanacak.

O zaman kendinizi hiç sorguladınız mı? Sendikal mücadeleyi doğru kavradığınızdan emin misiniz?

Dün işe yarayan mücadele araçlarının bugün işe yarayıp yaramadığını hayat size gösteriyor.

Türkiye işçi sınıfı tarihinin en büyük eylemleri 1991 yılından itibaren yapıldı; ancak ona rağmen 1991 yılından sonra sürekli yenilgi yaşandı. Grevler, mitingler, işyeri işgalleri başarısız. Gerçek ücretler düşüyor. Çalışma koşulları kötüleşiyor. Kabul edilen kanunların çoğu aleyhte.

Demek ki bazı önemli eksiklikleriniz var. Bundan 20 yıl önce yüzbinlerce işçi Türkiye tarihine Bahar Eylemleri olarak geçen yürüyüşleri ve gösterileri yapmıştı. Bundan 13 yıl önce Türkiye tarihinin en büyük grevlerini yapanlar da bu sendikalardı. 13 yıl önce onbinlerce kişiyle Kızılay'ı 2 gün işgal eden kamu emekçileri bugün aynı coşkuyu gösteremiyor. 4-8 Ocak 1991 günleri Zonguldak'tan Mengen'e yürüyen 50-60 bin kişiden bugün ses çıkmıyor. 24 Temmuz 1999 günü Kızılay'da 400 bin kişiyi toplayan Emek Platformu, bugün miting düzenlese, bu sayının onda birini bulamıyor; zaten miting bile düzenlemiyor.

Sendikacılar hakkındaki ciddi yolsuzluk iddiaları yaygınlaşıyor. Sendikalara duyulan güven azalıyor.

Sendikalar yeni işyerlerinde örgütlenemiyor. Eski işyerlerinde kalabilmeleri bile, gerek patronların saldırıları, gerek krizin etkileri nedeniyle giderek zorlaşıyor. Krizin etkileri daha da yoğunlaştıkça, sendikalar daha da zayıflayacak.

Sendikacı olarak mutlaka çözüm yollarına kafa yoruyorsunuzdur. Ancak bugüne kadar çözüm bulamadığınız da açık. Yoksa sendikalar her geçen gün daha da zayıflamazdı. 1980 öncesinin kolay sendikacılık dönemi çoktan sona erdi. 1980-1991 döneminin bazı eylemlerle hak alınabildiği dönemi de bitti. 1991'den sonra yepyeni bir dünya var ve bu yeni dünyaya uyan yeni sendikal stratejiler gerekiyor.

Bunun ne kadar farkındasınız?

Bazı sendikacılar saldırılar karşısında teslimiyeti seçmiş durumda. Bunlar, hem yabancı devletler ve ulusötesi sermaye, hem yerli sermaye, hem de hükümetler işçi sınıfı aleyhinde kararlar alıp uyguladıkça, tepkisizliği ve uzlaşma çabalarını tercih ediyorlar.

Teslimiyeti seçenler içinde rüşvet sendikacılığı yapanlar bile var. Bir taraftan büyük darbeler yerken, ufak tefek işlerini yaptırabilmek için sendika imkanlarını devletin, bazı bakanlarının ve bazı kamu görevlilerinin hizmetine sunuyorlar. Örgütlenmeye ve sendikal mücadeleye harcamaları gereken parayı, “sorun çözmek” için rüşvet olarak veriyorlar.

Teslimiyeti seçenlerin bir bölümü “hizmet sendikacılığı” adı altında ellerindeki sınırlı kaynakları üyelerinin bazı ihtiyaçlarının karşılanmasına harcıyor. Devletin yapması gereken işleri devlete yaptırmaya çalışmak yerine, sendika olarak sorumluluk üstleniyor. Bu anlayış yine de rüşvet sendikacılığına göre çok daha masum ve iyiniyetli. Örneğin, devletin sağlaması gereken ambulansı ve sağlık hizmetini sendika sağlıyor. Sendika, kendi üyelerini özel sigorta şirketlerine sigortalıyor. Üyeler ve yakınları için kamp veya otel satın alıyor.

İkinci tür sendikacılar ise tek başlarına mücadele ediyor. Bu sendikacılar, karşılarındaki asıl sorumlu olarak yalnızca belirli bir işyerinin patronunu görüyor. Bu dar anlayışı benimseyenler içinde gerçekten büyük bir özveriyle ve büyük belaları göze alarak mücadele edenler var. Bu kişilere saygı duyuyorsunuz; ama bu anlayışla sonuç almanın mümkün olmadığını da onlara anlatmak gerekiyor. Bugün işçi sınıfının ve sendikaların karşı karşıya bulunduğu sorunların birçoğu, işyerindeki işverenin dışındaki güçlerden, hükümetlerden, ulusötesi sermayeden, emperyalist ülkelerden kaynaklanıyor. Onları da dikkate almayan bir mücadelenin başarı şansının olmadığı her gün tekrar tekrar kanıtlanıyor.

Üçüncü tür sendikacılar birlikte mücadeleyi savunuyor. Ancak sorunlarımızın gerçek sorumlularını yeterince göremediklerinden, eski anlayışlarını sürdürüyorlar; 1991 yılından sonraki yeni şartları anlamamakta ısrar ediyor, geçmişte başarılı olmuş eski sendikal anlayışı sürdürüyorlar. Bu sendikacılar diğer sendikalarla birlikte mitingler ve yürüyüşler düzenlemeyi, grev ve direnişler yapmayı savunuyor. Ancak 1991 yılından sonra yaşadığımız büyük değişiklikleri kavrayabilmiş değiller. Sorunların sorumlusu olarak IMF’yi, Dünya Bankası’nı, hükümeti görüyorlar; ancak Avrupa Birliği’nin ve ABD’nin rolünü görmüyorlar. Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine yönelik saldırının esasında Türkiye’ye yönelik saldırının bir parçası olduğunu anlamıyorlar. Bu nedenle de hem miting ve direnişleri zayıf kalıyor, hem de sonuç alamıyorlar.

Dördüncü tür sendikacılarımız, sendikal mücadeleyi daha geniş bir bakış açısıyla ele alabiliyor; ancak temel müttefik olarak sorun yaratıcı bazı güçleri görüyorlar. Örneğin, sorunların çözümünde umudunu Avrupa işçilerine ve sendikalarına bağlayanlar var. Bunun da ötesinde, Türkiye’de demokratikleşmenin ve işçi haklarında ilerlemenin Avrupa Birliği tarafından sağlanacağını savunanlar, Avrupa Birliği’nden para alanlar var. Kendi devletinden para almayı “sarı sendikacılık” kabul eden bazı sendikacılar, emperyalist bir merkez olan Avrupa Birliği’nden para alabiliyor; Türkiye’deki sendikal hak ihlallerini emperyalist bir güç olan Avrupa Birliği’ne şikayet edebiliyor. Bu anlayışta, sendikal mücadelede etnik kimliği sınıf kimliğinin üstünde tutan siyasi akımlarla veya ümmet kimliğini sınıf kimliğinin üstünde tutan gizli örgütlenmeler olan cemaat ve tarikatlarla da işbirliği yapabiliyor. Ancak bunlar da işçi sınıfının ve sendikaların sorunlarının çözümüne katkıda bulunamıyor; tam tersine, zarar bile verebiliyor.

Beşinci tür sendikacılarımız ise işçi sınıfının ve sendikacılık hareketinin sorunlarının çözümünün ancak ve ancak anti-emperyalist ve ulusalcı bir programla mümkün olduğunu düşünenler. Ben de bu görüşü paylaşıyorum.

Türkiye’de bugün hemen her sendikada, bu farklı anlayışları savunanlar birlikte bulunuyor. Hakim olan anlayış ise büyük farklılıklar gösteriyor.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının artmasında sendikaların iç yapı ve işleyişlerinden kaynaklanan bazı sıkıntılar da var. Son aylarda bazı sendikalara ilişkin yolsuzluk iddiaları ayyuka çıktı. Bazı sendikalarda da mahkeme kararıyla sendika yöneticileri görevden alındı ve sendikalar kayıma teslim edildi. Bu konu da ele alınmadan ve sendikalarda ciddi bir temizlik yapılmadan, sendikaların güven tazelemesi ve kitleleri harekete geçirebilmesi mümkün değildir. Eğer bir sendikada yolsuzluk varsa, bunu istihbarat örgütleri bilir. Böyle bir sendika ciddi bir mücadeleye girecek olduğunda, bir gün bir kişi sendika yöneticilerini ziyaret eder, önlerine bir dosya atar (vermez, atar). Bu dosyanın içindeki belge veya resimleri gören de bir daha başka birilerinin sözünden dışarı çıkamaz. Çıkmaya kalkarsa, o dosyadaki belgeler ve resimler bir gün bir gazetenin ilk sayfasında yayınlanır.

Bu kitap, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin giderek yoğunlaşan sorunlarına çözüm arama çabasının parçasıdır.

Bu kitap,

- teslimiyetçilere,
- mücadelesini işyeri veya işkoluyla sınırlayanlara,
- umudunu Avrupa Birliği emperyalistlerine ve Avrupa işçilerine bağlayanlara,
- işçi sınıfımızı ırkçılık ve ümmetçilik temelinde bölmeye ve kullanmaya çalışanlara,
- işçi sınıfımızın ve sendikacılık hareketinin yaşadığı sorunların emperyalist saldırı boyutunu göremeyenlere karşı,
- anti-emperyalist ve ulusal bir sendikal anlayışı ve
- sendikaların temizlenmesini savunmaktadır.

İşçi sınıfımız, bugün kendi sorunlarını çözebilmek için vatanımıza sahip çıkmak, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ve bütünlüğünü savunmak zorundadır.

Vatanımıza sahip çıkan herkes de, Türkiye'nin en büyük, en örgütlü, en bilinçli ve en mücadeleci toplumsal sınıfı olan işçi sınıfının sorunlarının çözümüne destek vermelidir. Türkiye'mizin, ulusumuzun, işçi sınıfımızın ve sendikacılık hareketimizin sorunlarının aşılabilmesi bu bütünlüğün yaratılmasından geçmektedir.

Türkiye sendikacılık hareketi tarihinde büyük bir leke vardır. Günümüzde de sendikacılık tarihine yeni bir leke eklenmemesi için, bu eski büyük lekenin bilinmesinde ve tartışılmasında büyük yarar bulunmaktadır.

İstiklal Savaşı yıllarında bugünkü Türkiye topraklarındaki işçilerin büyük bir bölümü İstanbul, İzmir, Adana ve Bursa gibi işgal altındaki bölgelerde yaşıyor ve çalışıyordu. Bu işçilerin İstanbul'da sendikaları da vardı.

İşgal döneminde İstanbul sendikalarının bir bölümü Anadolu'daki bağımsızlık mücadelesine karşı duyarsız kaldı. Bir bölümü ise bağımsızlık mücadelesine karşıydı ve ülkemizi işgal eden emperyalistlerden para yardımı aldı.

Bu leke bugün tekrarlanmamalıdır. Vatanımız, ülkemizin bütünlüğü ve bağımsızlığı, ulusumuzun bütünlüğü, ulusal egemenlik, demokrasi ve işçi hak ve özgürlükleri tehdit altındadır. Bu mücadeleye duyarsız kalanlar ve özellikle de emperyalistlerden para alarak onlarla işbirliği yapanlar, en azından tarih önünde hesap vereceklerdir.

GÜNÜMÜZDE TÜRKİYE'DE İŞÇİ SINIFI BÜYÜYOR

Çeşitli gelişmelere ve etmenlere bağlı olarak, Türkiye'de nüfusun giderek artan ve artık çoğunluğunu oluşturan bölümü, yaşamını işgücünü satarak kazanan insanlardır, "işçi sınıfı"dır, ücretlilerdir.

Bağlı bulunduğu hukuksal statü ne olursa olsun (özel sektörde veya kamu kesiminde işçi, memur, sözleşmeli personel), ana gelir kaynağı aldığı ücret veya aylık olan kişiler, en geniş tanımıyla "işçi sınıfı"dır. Bu kitapta, "ücretliler" ve "işçi sınıfı" kavramları birbirinin yerine kullanılmıştır.

İşgücünü satma olanağı bulamayan işsizler ve artık işgücünü satma yaşını geçmiş SSK ve Emekli Sandığı emeklileri de, işçi sınıfı içinde değerlendirilirse, bu kesimin toplumsal ve siyasal alandaki gücü daha da büyümektedir.

Türkiye'de gelir getirici bir işte çalışanlar içinde ücretlilerin (ücret veya aylık alanların) sayısı ve payı hızla artmaktadır.

2008 yılı Eylül ayında

- ücretli ve yevmiyelilerin sayısı 12 milyon 963 bin (yüzde 58,4),
- kendi hesabına çalışanların sayısı 4 milyon 648 bin (yüzde 20,9),
- işverenlerin sayısı 1 milyon 310 bin (yüzde 5,9) ve
- ücretsiz aile çalışanlarının sayısı da 3 milyon 292 bin (yüzde 14,8) oldu.

Mevsimlik işçiler, eve-iş-verme sistemi içinde çalışanlar ve diğer bazı kişiler de dikkate alındığında, gelir getirici bir işte çalışanların yaklaşık yüzde 65-70'i işçi sınıfını oluşturmaktadır.

Bu rakama, işgücünü satmak istemesine rağmen bu imkanı bulamayan işsizler de eklendiğinde, işçi sınıfının toplumsal ağırlığının ne kadar arttığı iyice görülecektir.

ABD VE AB EMPERYALİZMİ TÜRKİYE'DEN NE İSTİYOR?

1989-1991 döneminde Sovyetler Birliği'nin dağılması sürecinde ABD emperyalizmi Türkiye'yi Irak'ta taşeron olarak kullanmaya çalıştı. Bunda başarılı olmadı. Aynı dönemde, Büyük Ortadoğu Projesi formüle edildi. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde hakim olan görüş ve anlayış, bu projede yer almamak doğrultusunda oluştu.

Avrupa Birliği emperyalizmi de özellikle 1992 yılından itibaren Türkiye'ye yönelik saldırgan bir politika izlemeye başladı. Bu saldırgan politikanın en önemli unsurlarından biri de halkı ve işçi sınıfını, etnik kökene ve mezhebe göre bölmektir. Avrupa Birliği de, özelleştirmeler ve yerelleştirme konusunda ABD emperyalizmi ile aynı çizgiyi izledi; Türkiye'nin üniter yapısını parçalayarak, ilk aşamada eyalet sistemine götürecektir düzenlemeleri savundu.

Her iki emperyalist odak, Türkiye'nin, Türk ulusunun ve işçi sınıfının çimentolarından biri olan laikliği tahrip edecek cemaat ve tarikat örgütlenmelerine de destek vermeye başladı.

YENİ DÖNEMDE TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ VE SENDİKACILIK HAREKETİNİN YENİ SORUNLARI

1991-1992 yıllarından itibaren, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu en önemli sorunların temelinde, ABD ve AB emperyalizminin Türkiye'yi teslim almak ve/veya parçalamak için gündeme getirdikleri, dayattıkları ve uygulattıkları politikalar vardır.

Bu nedenle, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunları ve bu sorunlara getirilecek çözümler, emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının sorunlarından ve çözümlerinden temelden farklıdır. Diğer bir deyişle, "bütün ülkelerin işçilerinin sorunları ortak, kurtuluşları birdir" biçimindeki bir ifade, emperyalizm olduğu sürece geçerli değildir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, 1991 öncesinde başarıyla kullandığı bazı araçların 1991 sonrasında etkisiz kaldığını yaşayarak görmektedir. Bu etkisizliğin nedeni, geçmişte bilinçli olan işçinin ve memurun sınıf bilincini yitirmesi veya geçmişte iyi çalışan sendikaların bürokratlaşması veya "sarı"laşması değildir. Etkisizliğin nedeni, 1991 yılından itibaren ABD ve AB emperyalizminin Türkiye'ye saldırırken, Türkiye'yi zayıflatmak için öngördüğü politikaların temel hedefinin işçi sınıfı ve sendikalar olmasıdır.

Artık sendikaların karşısındaki düşman, açıkça emperyalizmdir. Geçmişte kendi işverenine karşı belli bir biçimde mücadele ederek sorun çözebilen ve sonuç alabilen işçiler ve sendikalar, bugün sorun çözmenin emperyalizmle kavgayı gerektirdiği koşullarda yenilgi üzerine yenilgi yaşamaktadır. Sendikalarımız bu çok daha güçlü düşmana karşı mücadeleye yeterince hazırlıklı değildir. Sorun, buradan kaynaklanmaktadır.

İşçi sınıfı ve sendikalar bu dönemde bazı açılardan gelişmiş, bazı nedenlere bağlı olarak da bir ölçüde zayıflamıştır; ancak bir bütün olarak bakıldığında başarısızlıklarda, yenilgilerde ve kayıplardaki ana neden, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketindeki değişiklikler değildir. Bu dönemde asıl olan, düşmanın ve düşmanın politikalarının değişmesidir.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi ise yeni koşullara uygun politika ve mücadele araç ve biçimlerini henüz geliştirememiştir.

Günümüzde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin yaşadığı sorunların ikinci derece nedenleri arasında, üretim süreçlerinde, işgücünün sektörel dağılımında, istihdam biçimlerinde, v.b. meydana gelen değişiklikler de sayılabilir.

Beyaz yakalı işçilerin sayısının artması, standart dışı çalışma biçimleri (kısmi zamanlı çalışma, işçi kiralama, çağrı üzerine çalışma, çeşitli esnek çalışma türleri), işyerlerinin küçültülmesi, taşeronluk, hizmet alımı, fason üretim, evde çalışma (eve-iş-verme), "sahte kendi hesabına çalışma" gibi uygulamalar da işçi sınıfı ve sendikacılık hareketini olumsuz biçimde etkilemektedir.

Ancak, kapitalizmin Altın Çağı'nın ve Soğuk Savaş'ın bittiği, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün, üniter yapısının ve bağımsızlığının 1991 yılından beri ABD ve AB emperyalizminin saldırısı altında olduğu gerçekleri gözardı edilirse, sendikacılığın bugünkü sorunları doğru olarak algılanamaz ve getirilecek öneriler de gerçekçi olmaz.

1980'li yıllardan beri uygulanan politikalar sonucunda, ülkemizde geçimini işgücü satışıyla sağlayanların (ücretlilerin), sağlamaya çalışanların (işsizlerin) ve geçmişte sağlamış olanların (işçi ve memur emeklilerinin) sayısı artmıştır. Kitle iletişim araçlarındaki gelişme sayesinde, işçi sınıfının tüm kesimlerinin dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmeler konusunda bilgi ve bilinç düzeyi yükselmektedir. 12 Eylül öncesinin siyasal önyargıları aşılmakta, geçmişte birçok işçi ve memur için ürkütücü olan "eylem" kavramı bile benimsenmektedir.

Bu gelişmelere karşın, sendikaların üye sayısı, üye kitlesini harekete geçirebilme ve yönlendirme gücü azalmaktadır.

Türkiye'de sendikalı işçi sayısının yaklaşık 900 bine indiği söylenebilir. Bunların yaklaşık 500 bini kamu kesiminde, yaklaşık 400 bini özel sektörde istihdam edilmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine göre, 2008 yılı ortalarında kamu çalışanları sendikalarına üye memur ve sözleşmeli personel toplamı ise 931,4 bindir. Bu rakama büyük ölçüde güvenilebilir. 4688 sayılı Kamu Çalışanları Sendikaları Yasası'na göre sendikalaşma hakkı olan ve bu konuda tam bir iş güvencesinden yararlanan memurların ve sözleşmeli personelin yarısı sendikalara üye olmamayı tercih etmektedir.

Sendikaların üye sayısının azalmasının yanı sıra, sendikaların belirli partilere oy verme veya vermeme konusundaki çağrılarını da etkisiz kalmaktadır; sendikaların üye kitlesi üzerinde siyasal bir gücü ve etkisi yoktur. Sendikaların örgütlemeye çalıştığı tüketici boykotları da başarısız kalmıştır. Sendikaların, sendikasız işçiler ve işsizler üzerinde hemen hemen hiç etkisi bulunmamaktadır. Halk üzerindeki etkisi ise tükenmiştir; halktan destek değil, tepki alınmaktadır. Durum böyle olunca, hükümetler ve siyasal partilerin çoğu, sendikaları "YOK" saymaktadır.

İşçiler ve memurlar, nisbi ve hatta mutlak yoksullaşma yaşamakta; sürekli hak kayıplarına maruz kalmaktadır. Diğer taraftan, işçiler ve memurlar arasında bireycileşme artmakta; dayanışma azalmaktadır; "ben ne yapabilirim ki" anlayışı yaygınlaşmaktadır. Bu sürecin sonucunda, üyelerin sendikalarına güveni azalmakta, eylemlere katılım ve eylemlerde coşku gerilemektedir.

Bu koşullarda, yanıt aranılan soru, işçi sınıfının en etkili örgütlenmesi olan sendikaların, nasıl bir programla, nasıl bir yapı ve işleyişle, hangi mücadele araçlarını ve biçimlerini kullanarak mücadele etmesi gerektiğidir.

1980'li yıllardan sonra Türkiye işçi sınıfı nicel ve nitel olarak önemli bir gelişme gösterdi. İşçi sınıfını oluşturanların sayısı arttı; sınıf bilinci gelişti. Ancak bu dönemde sendikaların üye sayısı, gücü ve etkinliği sürekli olarak azaldı.

1990 yılında kamu çalışanları sendikacılık hareketinin ortaya çıkışı ve güçlenişi ve 1991 yılında DİSK'in yeniden faaliyete geçişi bile sendikacılık hareketinin bir bütün olarak zayıflamasına engel olamadı. Türkiye tarihinin en büyük, kapsamlı ve geniş katılımlı eylemlerine karşın, hak kayıpları sürdü. İşçilerin artan sorunları, işçilerin örgütlülük eğilimini de güçlendirmede.

1989-1991 döneminde yükselen eylemlilik sayesinde işçilerin gerçek ücretlerinde önemli artışlar sağlandı. Ayrıca, 1989 ve sonrasında çalışma mevzuatında işçi lehine bazı düzenlemeler de yapıldı. Ancak, bir bütün olarak bakıldığında, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi 1991-1992 yıllarından itibaren sürekli mevzi yitirdi.

1993 yılı Kasım ayında oluşturulan Çalışanların Ortak Sesi Demokrasi Platformu'nda ve 1999 yılı Temmuz ayında oluşturulan Emek Platformu'nda işçi ve memur örgütlerinin, siyasal farklılıklarına karşın bir araya gelmeleri bile bu süreci tersine çeviremedi. Tarihimizin en büyük grev, yasadışı eylem ve mitinglerinin bu dönemde olmasına karşın, kayıplar sürdü. Son yılların en radikal eylem biçimi olan işyeri işgalleri bile sonuç almada etkili olamadı.

Birbiri ardı sıra yaşanan yenilgilere bağlı olarak, eylemlere katılım da sayı ve coşku da azaldı ve azalmaktadır. İşçi sınıfı içindeki dayanışma da zayıflamaktadır.

Sendikalar Mevcut Haklarını Kullan(a)mıyor

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, bugün varolan yasal haklarını bile kullanamamaktadır.

Sendikacıların büyük bir çoğunluğu, Anayasa'nın 90. maddesinde 2004 yılında yapılan değişiklik sonrasında, onaylanmış ILO Sözleşmelerinin doğrudan uygulanırlık kazanmasının çalışma yaşamının demokratikleştirilmesi üzerindeki etkisinin farkında değildir ve mevcut hakkı kullanma doğrultusunda bir çaba göstermemektedir.

Sendikacıların büyük bir çoğunluğu, sendikaların siyasal faaliyeti konusunda tarihimizin en özgür dönemini yaşadığımızın farkında değildir ve sorunların çözümünün ağırlıklı olarak siyasal alana kaydığı bir dönemde çok önemli bir güç kaynağını kullanmamaktadır.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en geniş halk desteğine sahip olma potansiyelinin bulunduğu bir dönemde, sendikacılık hareketi halktan tecrit olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunları ve mücadeleleri, kitle iletişim organlarında çok az yer almaktadır.

Yeni Sorunlar Çıktı

Diğer taraftan, yeni sorunlar gündemdedir. 4857 sayılı İş Yasası bir süreç içinde toplu iş sözleşmelerine de yansıtılmaktadır. Sosyal güvenlik sistemi, yeni düzenlemelerle birlikte, çöküşün eşiğindedir. Memurların iş güvencelerini ortadan kaldıracak yasa taslağı hazır. Hükümet, ilk fırsatta, kıdem tazminatında işçi aleyhinde düzenleme yapılmasını gündeme getirecektir. Kamu işyerlerinde zorla emeklilik çeşitli biçimlerde sürmektedir. Özelleştirme, taşeronlaşma, hizmet alımı, fason üretim gibi uygulamalar iyice yaygınlaşmaktadır.

Sendikacılık hareketini zayıflatmada en etkili silah olan işsizlik ve kaçak çalıştırma daha da artacaktır.

Merkezi idare tarafından yerine getirilen temel hizmetlerin ve istihdamın yerelleştirilmesi ve toplumsal dayanışmanın bir ifadesi olan sosyal güvenlik sisteminin çökertilmesi, işçi sınıfının bütünlüğüne büyük darbe indirmekte, sınıf dayanışmasını daha da zayıflatmaktadır.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin bugünkü sorunlarının nedenlerinin doğru olarak saptanması, bu sorunların aşılabilmesi için gerekli olan adımların da doğru olarak belirlenmesini sağlayacaktır.

Sendikalar, sıradan işçilerin ve memurların örgütlenmeleridir. İşçi sınıfı, sermayedar sınıfın durumuna ve mücadelenin içinde sürdürdüğü koşullara bağlı olarak, çeşitli örgütlenmeler yaratır. İşçi sınıfının nitelikleri aynı kalsa bile, sermayedar sınıfın tavrında ve mücadelenin içinde sürdürdüğü koşullarda meydana gelen değişiklikler, bu örgütlenmelerin başarılı veya başarısız kalmasına neden olabilir.

Yapılması gereken, yaşanan yenilgilerde

(a) işçi sınıfının niteliklerinde

(b) sermayedar sınıfın tavrında ve

(c) içinde bulunulan konjonktürde meydana gelen değişikliklerin

etkilerini doğru olarak belirlemek ve ardından, mevcut yapı ve dinamiklerden hareketle gerçekçi öneriler getirmeye çalışmak olmalıdır.

Aksi takdirde, sanki eskiden sendikalara çok güveniliyormuş da, yapılan bazı hatalar nedeniyle bu güven bugün ortadan kalktı sanılır; üye kaybının nedeni olarak bu yanlış bilgi ve izlenim gösterilir.

Az gelişmiş ülkelerin işçi hareketinin ve özellikle de Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının ve çözüm önerilerinin, emperyalist ülkelerin işçilerinininkiyle aynı veya benzer olduğu düşünülür ve gerçek durumu yansıtmayan hayalci analizler yapılır.

Emekçi ve işçi kavramları birbirine karıştırılır; toplumsal dönüşümleri gerçekleştirmek için, toplumsal tepkisi istikrarsız olan ve örgütlenme deneyimi bulunmayan yeni mülksüzleşmiş veya hala yarı-mülksüzleşmiş insanlara umut bağlanır.

Hatta, işçi sınıfını etnik kimliğe göre bölmeye çalışan akımlara sıcak bakılır; bugün Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en büyük düşmanının etnik milliyetçilik ve ümmetçilik, cemaatçilik, tarikatçılık, mezhepçilik olduğu anlaşılmaz veya unutulur.

Sendikacılık hareketi bugün tarihinin sıkıntılı dönemlerinden birini yaşamaktadır. Ancak, buna karşın, sendikalar, işçi sınıfının en yaygın ve etkili örgütleri olmaya devam etmektedir ve edecektir.

Dernekler, konseyler, legal-illegal alternatif örgütlenmeler, işçi sınıfının geniş kitlelerini örgütlemeye başarısız kalmıştır. Sendika, üyesinin kısa vadeli çıkarlarını şu ya da bu biçimde korumaya ve geliştirmeye çalışır. Sendikanın, üyelerinin kısa vadeli çıkarlarını aşarak, işçi sınıfının ve ülkenin uzun vadeli çıkarlarını savunur hale gelebilmesi için, üyelerin kısa vadeli çıkarlarını savunmanın başka yolunun kalmaması gerekir. Su kolayca akabiliyorsa, akar. Suyun önü tikanırsa, su birikir, yükselerek engeli aşmaya veya akacak başka kanalları bulmaya çalışır.

Yapılması gereken, ülkemizde işçi sınıfının bugün sahip olduğu nitelikleri gerçekçi bir biçimde saptadıktan, emperyalizmin ülkemize ve işçi sınıfımıza yönelik politikalarını inceledikten ve özetle, somut koşulların somut tahlilini yaptıktan sonra, sendikaların amacı, programı, yapısı ve işleyişi ve mücadele araçları ve biçimleri konusunda gerçekçi ve uygulanabilir öneriler geliştirmektir.

Aşağıdaki bölümde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi açısından en önemli güncel sorunlar, tehlikeler ve tehditler ele alınmaktadır.

Her bölümde önce sorunun niteliği ve boyutları incelenmekte, sorunun sorumlusu belirlenmekte ve bu sorunun Türkiye'nin ve halkımızın bütünlüğü açısından yarattığı sakıncalar değerlendirilmektedir. Daha sonra, bu sorunun çözümünde, emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinin ve uluslararası sendikacılık hareketinin herhangi bir katkısının bulunup bulunmadığı sorgulanmaktadır. Son olarak da, sorunun çözümü konusunda kimlerle işbirliği yapılmasının zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.

Özetle; işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunları büyüktür ve daha da büyümektedir. Bu sorunların öncelikli ve ağırlıklı sorumlusu Avrupa Birliği ve ABD emperyalizmi, ulusötesi sermaye ve onların ülkemizdeki işbirlikçileridir. Bu sorunlar, aynı zamanda Türkiye'nin bağımsızlığı ve halkın bütünlüğü açısından da son derece sakıncalıdır. Bu sorunların çözümünde emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının ve onların denetimindeki uluslararası sendikal örgütlerin herhangi bir katkısı yoktur. Tam tersine, emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri, bu sorunları yaratan emperyalistlerin "ortağı" olduğunu açıkça ifade etmektedirler. Bu sorunların çözümü, ülkemizdeki anti-emperyalist, ulusalcı ve emekten yana toplumsal sınıf ve tabakalarla, vatansever, yurtsever, millici, ulusalcı tüm kişi ve kuruluşlarla ittifak içinde sürdürülecek mücadeleden geçmektedir.

Ulusumuzu ve İşçi Sınıfımızı Etnik Kökenlere Göre Bölme Tehdidi

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu en büyük sorun, genellikle zannedildiği gibi işçi çıkarmalar, ücret düşüklüğü, sendikal hak ve özgürlüklerdeki yetersizlikler ve yalnızca ve doğrudan çalışma yaşamıyla ilgili benzeri sıkıntılar değildir.

En büyük sorun, etnik kökenlere göre bölünme tehdididir. Ulusal bütünlüğün parçalanması, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine de yansımacaktır. Bu bölünme, sınıf bilincini tahrip edecek, ulusumuzu olduğu kadar işçi sınıfımızı da parçalayarak birbiriyle kavgaya tutuşturacaktır. Böyle bir gelişim, işçi hak ve özgürlüklerinin ortadan kaldırılması, sendikacılık hareketinin iyice zayıflatılması için gerekli koşulları yaratacaktır.

12 Eylül öncesinde toplumdaki sağ-sol saflaşması ve kavgası işçi ve memur örgütlerine de yansımıştı. Ekmek ve hak mücadelesinde bir arada olması gereken insanlar bile, düşünce farklılıkları nedeniyle birbiriyle kavga etmiş, birbirine silah çekmişti. Şimdi gündemde olan daha da büyük ve korkunç tehlike, etnik kökene göre bölünmedir. Etnik kökene göre bölünme, siyasi görüşe göre bölünmeden çok daha etkilidir ve tehlikelidir. Etnik kökene göre bölünmenin temeli ise, ırkçılıktır.

İşçi sınıfının ve sendikacılık hareketinin yapması gereken, Atatürk'ün çağdaş milliyetçilik anlayışına sahip çıkmaktır. Atatürk, Türk milletini, "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkı" olarak tanımlamaktadır. Atatürk'ün tanımlamasında ırk esaslı yoktur. Halbuki bugün "etnik milliyetçilik" olarak emperyalist güçler tarafından teşvik edilen ve desteklenen anlayışın temeli, ırkçılıktır. Ayrıca, sayıları giderek azalmakla birlikte, Türk ırkçılığı yapanlar da hem ülkemize ve ulusumuza, hem de işçi sınıfımıza ve sendikacılık hareketine büyük zarar vermektedir.

Bugün Türkiye'ye saldıran emperyalist güçlerin en önemli hedeflerinden biri, ülkemizde ırkçılığı canlandırmak, ırkçılığa veya etnik kökene dayalı mikromilliyetçi hareketler geliştirerek, Türkiye'yi bölmede işbirlikçiler yaratmaktır. ABD'nin uygulamaları ve Avrupa Birliği'nin daha da açık biçimde ifade edilen görüş ve talepleri, Türkiye'de azınlık yaratma çabasına dönüktür.

Türk ulusunun bütünlüğüne yönelik bu tehdit, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi için de geçerlidir. Bu konuda geçmişte yaşanan bazı olaylar, sorunun nerelere kadar tırmanabileceğini göstermektedir.

Bir işçinin ulusal bilincinin olması ve işçi sınıfı bilincinin olması birbiri ile çelişmez. Ancak bir işçide mikromilliyetçiliğin (etnik köken kimliğinin) öne çıkması, ulusal bilince de, sınıf bilincine de büyük darbe indirir. Bu nedenle, mikromilliyetçiliği teşvik edenler, Türkiye'de işçilerin bölünmesine yol açacak bir sürece katkıda bulunmaktadır.

Ancak, emperyalist ülkelerin işçi sınıfı hareketleri, ülkemiz ve işçi sınıfımız açısından son derece önemli olan bu konuda emperyalist politikaları desteklemektedir.

Ülkemizin ve sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu en büyük tehdit karşısında, emperyalist güçler ve onların "ortağı" sendikacılık hareketleri tam bir uyum içinde davranmaktadır.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, ulusumuzu ve işçi sınıfımızı bölüp birbirine kırdırmaya yönelik bu tehdit karşısında, ülkemizdeki tüm anti-emperyalist, ulusalcı ve vatansever sınıf ve tabakalarla ve kesimlerle ittifak içinde hareket etmelidir. Irkçılığın her türüyle mücadele ve çağdaş bir ulus anlayışında birleşme, ülkemizin de, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin de çıkarları açısından son derece önemlidir.

Laik Cumhuriyeti Yok Etme Tehdidi

İşçi hakları ve sendikacılık ancak laik bir düzende gelişebilir. Köktendinciliğin hakim olduğu ülkelerde ya hiç sendika yoktur, ya da sendika olarak gözüken örgütlenmeler gerçekte devletin kontrolü altındaki yapılardır. Örneğin, Suudi Arabistan'da sendikal örgütlenmeler yasaktır. Buna karşılık, İran ve Sudan gibi ülkelerde, tümüyle devlet denetiminde işçi örgütlenmeleri vardır. Türkiye'de laik cumhuriyetin zayıflatılması durumunda, sendikacılık hareketi de büyük darbe yiyecektir.

Bu nedenle, sendikaların önemli bir bölümünün tüzüğünde, laik ve demokratik cumhuriyetin korunması temel hedefler arasında sayılmıştır.

Türkiye'de cumhuriyet ve demokrasi düşmanı şeriatçı akımların hemen hemen hepsinin 1990'lı yıllara kadar emperyalist güçlerle ya doğrudan, ya da Suudi Arabistan gibi ülkeler aracılığıyla bağları vardı. 1991 sonrasında emperyalist güçlerin denetimi veya ilişkisi dışında bazı şeriatçı akımlar gelişmekle birlikte, belirleyici olan akımların emperyalistlerle işbirliği daha da artmıştır.

ABD emperyalizminin Türkiye'de laik düzeni kaldırma ve yerine "ılımlı İslam"ı (Humeyni'nin ifadesiyle, "Amerikan İslamı")nı geçirme çabaları, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine de büyük darbe indirecektir. Avrupa Birliği'nin, Avrupa'daki Türkler arasında örgütlenen laiklik karşıtı yapılanmalara gösterdiği hoşgörü de aynı amaca yöneliktir.

Laikliğin yok edilmesi, ulus bilinci yerine ümmet bilincini öne çıkaracaktır. Ümmet bilincinin hakim olduğu koşullarda sınıf kimliğinin ve bilincinin gelişmesi de mümkün değildir. Böyle bir durumda, işçilerin "yurttaş" kimliğiyle sendikalarda örgütlenmesi değil, tarikat ve cemaatler içinde şeyhlerin "kul"u haline sokulması söz konusudur.

Laik cumhuriyet, işçi haklarının ve sendikal hak ve özgürlüklerinin temel önkoşuludur.

Uluslararası sendikacılık hareketinin ve emperyalist ülkelerdeki sendikaların, Türkiye'de laikliğin korunması ve güçlendirilmesi konusunda hiçbir çabaları veya destekleri olmamıştır.

Bu koşullarda, laik cumhuriyetin korunması en temel işçi haklarının korunması demektir. İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi de, cumhuriyet düşmanlarını destekleyen emperyalist güçlere karşı, laik cumhuriyet yanlısı tüm kesimlerle işbirliği yapmalıdır.

İşsizlik

Bir ülkede işçi haklarının ve sendikacılık hareketinin en büyük düşmanı, işsizliktir.

İşsizlik, işsiz kalan insana doğrudan verdiği zararın ötesinde, iş sahibi diğer ücretlilere de zarar verir. İşsiz kalan kişi, işgücünü daha düşük bir fiyattan (daha düşük bir ücretten) ve daha kötü çalışma koşulları karşılığında satmaya hazırdır. Bu nedenle, işsiz sayısı arttıkça, iş sahibi olan işçilerin ücretleri üzerindeki baskılar artar, çalışma ve yaşama koşulları daha da kötüleşir.

İşsizlerin sayısının arttığı bir ülkede sendikaların gücü ve etkisi azalır. İş bulabilmek için işgücünü daha düşük fiyatla ve daha kötü koşullarda satmaya hazır insanlar, daha yüksek ücretler ve daha iyi çalışma koşulları için örgütlü mücadeleye girmezler. Özellikle iş güvencesinin yeterli olmadığı ülkelerde, sendikacılık hareketini zayıflatmanın en kolay yolu, işsizliği artırmaktır.

Türkiye’de resmi verilere göre 2008 yılı Eylül ayında işsizlerin sayısı 2,5 milyon, işsizlik oranı yüzde 10,3’tü. Ancak bu rakamların gerçek durumu yansıtmadığı, çalışabilecek yaş grubundaki kişilerin giderek daha büyük bir bölümünün istatistiklerde işgücü dışında gösterilmesi nedeniyle işsizlerin sayısının ve işsizlik oranının düşük tutulduğu bilinmektedir. Türkiye’de işsizlerin gerçek oranının yüzde 20 dolaylarında olduğu söylenebilir. Bu oran, uygulanan politikalar sonucunda hızla artmaktadır.

Türkiye’de işsizliğin ana sorumlusu, emperyalizmdir. ABD ve Avrupa Birliği emperyalizmi, doğrudan gündeme getirdikleri talepler ve IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü gibi kendi denetimleri altındaki uluslararası örgütler aracılığıyla dayattıkları politikalar sonucunda, tarım sektörüne verilen desteği düzenli bir biçimde azalttırmışlardır. Türkiye’de günümüzde kırsal bölgelerde hızlı bir yoksullaşma yaşanmaktadır. Bu yoksullaşma, her yıl yüzbinlerce köylünün tarlalarını ekmekten vazgeçmesini, yoksullaşmasını, kentlere göç etmesini, bir süre sonra da tarlalarını satarak, mülksüzleşerek, işsizler ordusuna katılmasını getirmektedir.

Özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu’da kırsal kesimdeki yoksullaşmanın ve mülksüzleşmenin diğer bir nedeni, emperyalist ülkeler tarafından desteklenen ve yönlendirilen bölücü terör örgütüdür. Bölücü terör örgütünün eylemleri nedeniyle yüzbinlerce köylü ailesi, tarlalarını ekemez, hayvanlarını meraya çıkaramaz duruma düşmüştür. Ayrıca, bölücü terör örgütüne karşı alınan önlemler de tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir.

Emperyalistlerin kullandığı ve yönlendirdiği bölücü terör örgütünün işsizliği artıran başka etkileri de vardır.

Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerinde yapılan yatırımlar, terör örgütünün hedefi durumuna gelmiş, yatırımlar durmuştur.

Bölücü terör örgütüyle mücadelede yapılması zorunlu harcamalar, istihdam yaratabilecek kaynakların güvenlik için harcanmasına yol açmıştır.

Ayrıca, bu harcamalar bütçe açıklarına neden olmuş, hükümetler de bu bütçe açıklarının finansmanında borçlanma yolunu tercih etmiştir. Borçlanmayla birlikte iç piyasada faiz oranları yükselmiştir. Bu durumda, elinde para olan birçok kişi, yatırım yapıp istihdam yaratarak para kazanmak yerine, devlete borç vererek garantili yüksek gelir seçeneğini tercih etmiştir. Bu durum ise işsizliği daha da artırmıştır.

Türkiye’de işsizliğin son 10 yıllık dönemde artışının diğer bir nedeni, Avrupa Birliği ile 1 Ocak 1996 tarihinde girilen gümrük birliği ilişkisidir. Gümrük birliği sonrasında Türkiye’nin ithalatı iyice artmıştır.

Avrupa Birliği’nin 1960’lı ve 1970’li yıllardaki adı Avrupa Ekonomik Topluluğu veya Ortak Pazar idi. O yıllarda Avrupa Ekonomik Topluluğu’na karşı olanların kullandığı bir slogan, “Onlar Ortak Biz Pazar” idi. Bugün gerçekten bu duruma gelinmiştir. Avrupa Birliği emperyalizmi, Türkiye’yi bir pazar olarak görmekte ve bundan azami yararı sağlamaktadır. Avrupa Birliği’nden Türkiye’ye gelen her ürün, Türkiye’de o ürünü üreten bir işletmeden bir işçinin çıkarılması ve sonunda o işletmenin kapanması anlamına gelmektedir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında katılım görüşmeleri başlamıştır. Avrupa Birliği, 1986 yılına kadar Türklerin Avrupa Birliği ülkelerinde serbest dolaşımını sağlama yükümlülüğünü yerine getirmediği gibi, bu katılım görüşmeleri sürecinde yaptığı açıklamalarda, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne katılması durumunda bile bu serbest dolaşıma kısıtlama getirilebileceğini belirtmiştir. Diğer bir deyişle, Türkiye’de işsizlik yaratan Avrupa Birliği, Türklerin Avrupa Birliği ülkelerinde yerleşme ve çalışmalarına kesin engeller yaratmaktadır.

Avrupa Birliği, diğer taraftan, kendi vatandaşlarının Türkiye’de çalışmasının önündeki engellerin kaldırılması konusunda taleplerini ısrarla gündeme getirmekte ve bu konudaki engelleri düzenli bir biçimde kaldırtmaktadır.

Türkiye’de özellikle 1930’lardan itibaren mevzuatımıza konan çeşitli hükümler sayesinde, yabancılardan Türkiye’de belirli meslekleri yerine getirmeleri konusunda ciddi engeller vardı. 70 dolayında yasa, tuzuk ve yönetmelikte, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayanların belirli mesleklerde faaliyet göstermeleri yasaklanmıştı.

Avrupa Birliği’nin dayatmaları sonucunda, bu yasadak ve kıtlamalar teker teker kaldırılmakta, Avrupa Birliği’nin işsizleri için Türkiye’de iş olanakları yaratılmaktadır. Avrupa Birliği’nden gelip Türkiye’de iş bulan her Avrupalı, bir Türk’u işsiz bırakmaktadır.

özelleştirmelerin işsizlik üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkisi aşağıda ele alınmaktadır.

Türkiye’de işsizliğin diğer bir nedeni, Sovyetler Birliği’nin okmesinin ardından eski Sovyet bloğu ülkelerinden Türkiye’ye yaklaşık 1 milyon dolayında kaçak işçinin gelmesidir.

İşsizlik, yalnızca işgucunu satmak zorunda olan kişilerin oluşturduğu işçi sınıfının ve onların orgutu olan sendikaların değil, aynı zamanda ulusumuzun ortak sorunudur. Diğer bir ifadeyle, işsizlik, aynı zamanda bir ulusal güvenlik sorunudur.

İşsizlik, bölücü terör orgutunun eleman temini için uygun koşulları yaratmaktadır. Ayrıca, işsizlik ve yol açtığı yoksulluk, insanların çeşitli cemaatlerin ve tarikatların yardımlaşma ağının içine itilmesine de neden olmaktadır. Diğer bazı nedenler de dikkate alındığında, emperyalizmin uygulattığı politikalar sonucunda artan işsizliğin, Türkiye Cumhuriyeti açısından önemli bir ulusal güvenlik sorunu oluşturduğu görülecektir.

İşsizlik sorununun ozumu konusunda emperyalist ülkelerin işçi sınıfları ve sendikacılık hareketlerinden veya uluslararası sendikacılık hareketinden bir destek sağlamak olanaklı değildir. Tam tersine bir durum söz konusudur. Emperyalist ülke sendikaları, kendi ülkelerinde istihdam olanaklarının Türkiye gibi ülkelere kaydırılmasına karşı çıkmakta, kendi işsizlerini Türkiye’ye göndermeye çalışmaktadır.

İşsizlikle mücadelede tüm anti-emperyalist ve ulusalcı güçlerin elele vermesi gerekmektedir. İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, bu geniş ittifakta yerini almalıdır.

Kaçak İşçilik

Türkiye’de gunumuzde işçilerin ve sendikaların en önemli sorunlarının başında kayıt-dışı istihdam veya kaçak işçilik gelmektedir.

Kaçak işçinin çalışma mevzuatında sağlanan haklardan yararlanması olanaklı değildir. Örneğin, kaçak işçinin sosyal güvenlik alanında hakkı yoktur. Haftalık alışma süresi, yıllık ücretli izin, fazla çalışma creti gibi çok temel bazı haklar bile kaçak işçi için geçerli değildir.

Kaçak işçinin sendikalara üye olması da olanaksızdır. Yürürlükteki alışma mevzuatımıza göre, bir işçinin bir sendikaya üye olabilmesi için, sendikanın örgütlü bulunduğu işkolunda faaliyette bulunan bir işyerinde fiilen ve hukuken çalışıyor olması gerekmektedir. Kaçak işçi ise kayıtlarda yoktur, fiilen çalışsa bile, hukuken çalışmamaktadır. Ayrıca, Türkiye’de kayıt altındaki işletmelerdeki kaçak veya kayıt-dışı istihdamın ötesinde, tümüyle kayıt-dışı olan işletmeler vardır. Bu kayıt-dışı işletmelerde çalışanların durumu daha da zordur.

Kayıt-dışı istihdam, Türkiye ekonomisi ve sosyal güvenlik sistemi açısından önemli sorunlar yaratmaktadır. Bazılarına göre, kayıt-dışı istihdam, Türkiye’nin ekonomik bunalım dönemlerinde sorunlarını aşmasını kolaylaştıran bir tampondur. Araştırma ve geliştirme harcamaları yapmayan ve teknoloji geliştirmeyen, pahalı kredi ve enerji kullanan, işletme sermayesi yetersiz Türk endüstrisinin en önemli rekabet gücü, ucuz işçiliktir. Kaçak işçilik, hem işçiyi köleleştirerek, hem de vergi ve sosyal sigorta primlerini kaldırarak, bazı işletmelerin ayakta kalmasını sağlamaktadır. Bu anlayışla hareket eden bazı yetkililer, kayıt-dışı çalışmayı Türkiye’nin en önemli rekabet üstünlüğü olarak görmekte ve bu yasadışı uygulamanın üzerine gerektiği gibi gitmemektedir.

Türkiye’de kayıt-dışı istihdamın boyutları buyuktur ve giderek daha da büyümektedir. Bazı iktisatçılar, Türkiye ekonomisinin yaklaşık yarısının kayıt-dışı olduğu görüşündedir. Diğer taraftan, kayıt-dışı istihdam da hızla büyümektedir.

Artan işsizlik, kaçak işçiliği düzenli olarak beslemektedir. İşgüçlerini geçerli ücret düzeyi ve yasalarla belirlenmiş hak ve özgürlüklerin sağladığı çalışma koşulları içinde satamayanlar, daha düşük ücretleri ve daha kötü çalışma koşullarını kabullenmek zorunda kalmaktadır. Bu da işçi haklarının geriye götürülmesine, sendikal hak ve özgürlüklere büyük darbe indirilmesine neden olmaktadır.

Türkiye’de işsizliğe yol açan tüm etmenler, kayıt-dışı istihdamın artmasına da neden olmaktadır.

Kayıt-dışı istihdam Türkiye’ye büyük zarar vermektedir. Bu yolla rekabet gücünü artırarak ayakta kalan bazı işletmeler karlarını artırırken, devletin vergi gelirleri azalmakta, sosyal güvenlik sistemi düzenli bir biçimde zayıflatılmaktadır.

Yeterli vergi toplanamayınca, devlet zayıflamaktadır. Borçlanma, devletin borç verenler karşısında siyasi gelişmeler ve uluslararası politika alanlarındaki direnme gücünü de zayıflatmaktadır. Ekonomik açıdan zayıflayan devletin “sosyal” boyutu ortadan kalkmaktadır. Aynı şekilde, sosyal güvenlik sistemi de zayıflamaktadır.

Devletin “sosyal” boyutu ve sosyal güvenlik sistemi büyük darbeler yiyince, ortaya çıkan boşluğu, tarikatların ve cemaatlerin oluşturduğu ilişkiler ağı almaktadır. Ayrıca, ırkçılık da bu zeminde gelişme olanağı bulmaktadır. Sorunlarını devleti aracılığıyla çözemeyen, dini ilişkilerine ve ırkına dayalı olarak çözme çabasına girmektedir.

Bu da Türkiye’nin parçalanması için gerekli altyapının oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Türkiye’nin ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin kayıt-dışı istihdam sorununu çözebilmesinde uluslararası sendikacılık hareketinin ve emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinin en küçük bir katkısı veya bu doğrultuda en küçük bir çabası söz konusu değildir.

Avrupalı işçinin derdi, Türkiye’deki işçinin çalışmasının kayıt altına alınması değil, Türkiye’den ithal edilen ve kendisinin satın aldığı iç çamaşırın, gömleğin, televizyonun, buzdolabının, arabanın daha da ucuzlamasıdır. Bu ucuzluğu sağlayan ise, Türkiye’de bu ürünleri üreten fabrikalarda veya bu fabrikalara çeşitli parçaları satan küçük atelyelerde insanlıkdışı koşullarda kayıt-dışında (kaçak) çalışan işçilerdir.

Türkiye’de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli sorunlarından biri olan kayıt-dışılık, aynı zamanda Türkiye ekonomisine ve Türkiye’de devlet-vatandaş ilişkisine büyük darbeler indiren bir uygulamadır. Türkiye sendikacılık hareketi, kayıt-dışılıkla mücadelede, Türkiye’nin güçlü bir ekonomiye ve Türkiye’de güçlü devlet – vatandaş ilişkilerine sahip olmasını isteyen tüm kesimlerle işbirliği içinde olmalıdır.

Ekonominin Dışa Bağımlı Yapısı

Ekonomimiz giderek dışa bağımlı hale gelmiştir.

Bankacılık sistemimizin yüzde 42’si ulusötesi sermayenin elindedir. Almanya’da bu oran yüzde 5, İtalya’da yüzde 8, İspanya’da yüzde 10, Hollanda’da yüzde 11, Fransa’da yüzde 19’dur.

50 sigorta şirketimizin 29’u ulusötesi sermaye tarafından satın alınmıştır.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda yabancıların payı yüzde 70 düzeyine yükselmiştir.

İstanbul Sanayi Odası’nın yaptığı açıklamalara göre, Türkiye’nin en büyük 500 sanayi şirketinin toplam satışlarının yüzde 43’ü, yabancı sermayeli şirketlerindir. 500 şirketin toplam karının yüzde 44,4’ü yabancı şirketlere aittir. En büyük 500 sanayi şirketinin toplam ihracatının yüzde 49’u yabancı şirketler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde yatırım yapan yabancıların önemli bir bölümü, yıllardır üretim yapan yerli şirketleri satın almaktadır. Yabancıların ülkemizde satın aldıkları topraklar da kaygı verici miktarlara ulaşmıştır.

Dışa bağımlılığı artıran önemli bir unsur, Türkiye’nin hızla artan dış borçlarıdır. Türkiye’nin giderek daha da büyüyen cari açığı, dış kaynaklarla finanse edilmektedir.

Ekonomik açıdan dışa bağımlılık, Türkiye’nin iç ve dış politikasını da doğrudan etkilemektedir. Emperyalist güçler, Türkiye’nin siyasi bağımsızlığını fiilen ortadan kaldırmada Türk ekonomisinin dışa bağımlılığını bir silah olarak kullanmaktadır.

Ekonomi bu denli dışa bağımlı olunca, 2001 krizinde, Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Kemal Derviş Türkiye'ye gönderilmiş, ekonomiden sorumlu kılınmış ve Parlamento'nun duvarında yer alan "hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" yazısının altında 15 günde 15 yasa çıkarılacak talimatı harfiyen uygulanmıştır.

Türkiye'nin dış politikasında Avrupa Birliği ve ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda düzenleme yapılması girişimlerinde de bu ekonomik bağımlılık bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Özellikle Türkiye'de cari açığın rekor düzeylere vardığı ve bu açığın yabancı sıcak para ile finanse edildiği günümüzde, hakimiyet milletin veya Allah'ın değil, emperyalistlerindir.

Dışa bağımlı ekonomik yapı, işçi hak ve özgürlüklerinin daraltılması ve sendikacılığın zayıflatılması açılarından da büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Emperyalist güçler, Türkiye'yi ihracata yönelik bir üs olarak kullanmak istemektedir. Bunun sonuçlarından biri ise ücretlerin düşürülmesi, temel işçi hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasıdır.

Ayrıca, bütçenin önemli bir bölümünün borçların faizlerine gitmesi nedeniyle, kamu kesiminde çalışan işçilerin, memurların ve sözleşmeli personelin ücretleri düşük tutulmakta, yatırımlar durma noktasına geldiği için de kamu kesiminde istihdam daralmaktadır.

Dünya Bankası başkanının asgari ücretin düşürülmesi konusundaki ifadeleri, Dünya Bankası'nın ve IMF'nin sosyal güvenlik alanındaki düzenlemelerden esnekliğe kadar uzanan çok çeşitli alanlardaki talepleri de işçi hak ve özgürlüklerine yönelik doğrudan saldırılardır.

Ekonomik bağımlılık, ulusun egemenliğine, demokrasiye ve sendikal hak ve özgürlüklere büyük darbe indirmektedir.

Bu sorunun çözümünde uluslararası sendikacılık hareketinin ve emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinin en küçük bir yardımı söz konusu değildir. Bu güçler, bu konularda tümüyle sessiz kalmaktadır.

Bağımsızlığın olmadığı yerde demokrasinin ve işçi hak ve özgürlüklerinin olmayacağı son derece açıkken, uluslararası sendikacılık hareketinin ve emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının, emperyalist güçlerin az gelişmiş ülkelerde bu yolla demokrasiyi ortadan kaldıracı girişimleri karşısında en küçük bir tepkileri söz konusu değildir.

Ekonomik bağımlılıktan ve bunun olumsuz etkilerinden kurtulmak ise ancak anti-emperyalist, ulusalçı ve emekten yana güçlerin ittifakından geçmektedir.

Özelleştirmeler

Türkiye'de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine en büyük darbeyi indiren uygulamalardan biri, özelleştirme. Özelleştirme aynı zamanda Türkiye'nin bağımsızlığına ve üniter yapısının bütünlüğüne ve Türk ulusunun bütünlüğüne yönelik kapsamlı emperyalist saldırının en önemli araçlarından biridir.

Özelleştirme yalnızca kamu kesimine ait işletmelerin özel sektöre devredilmesi değildir. Özelleştirme,

- Kamuya ait işletmelerin kısmen veya tümüyle özel sektöre satılması veya kapatılması,
- Kamu kesimi tarafından mal üretiminin ve hizmet sağlanmasının durdurulması,
- Kamu kesimi tarafından gerçekleştirilen işlerin özel sektöre yaptırılması (taşeronluk, fason üretim, hizmet alımı),
- Kamu işletmelerinin mal üretimi ve hizmet sunumunda kamu yararını göz ardı ederek, kar amacına yönelmeleri (ticarileşme),
- Devletin piyasaya yönelik müdahalelerin kaldırılması (deregülasyon) olarak özetlenebilir.

Özelleştirme konusu tartışılırken sorulması gereken asıl soru, devletin görevinin ne olması gerektiğidir. Bu soru, bir siyasi tercihi yansıtır.

- Devletin asıl işlevi, savunma, güvenlik ve dış politika mıdır? Devlet, ekonominin yönetimini piyasa güçlerine mi bırakmalıdır?

- Yoksa devlet, doğumundan ölümüne kadar vatandaşının sorumluluğunu üstlenmeli midir? Ekonominin güçlendirilmesinde doğrudan etkili bir görev üstlenmeli midir? Devletin başka görevleri var mıdır?

Özelleştirme konusu, işletmelerin karı ve zararı gibi dar bir kapsamda ele alınamaz. Doğru olan, devletin görevleri konusundaki anlayış farklılıklarının incelenmesidir.

Devletin savunma, güvenlik ve dış politika gibi alanlardaki sorumluluklarına ek olarak başka sorumlulukları da olmalıdır.

Bunlardan biri, sosyal devlet olma yükümlülüğüdür. Sosyal devlet, vatandaşın yaşamının her alanında devletin katkı ve güvence sağlamasıdır. Eğitim, sağlık, konut, elektrik, su, gaz, toplu taşıma başta olmak üzere, vatandaşların temel ihtiyaçlarının ayırım yapılmaksızın sağlanması, belirli bir siyasi anlayışın tercihidir.

Bazı ülkelerde devlet, sanayinin gelişmesi için bilinçli bir biçimde müdahale etmiştir ve katkıda bulunmuştur.

Bazı ülkelerde devlet, ekonominin güçlenmesi için sanayinin dışındaki sektörlerin gelişmesi için de önemli katkılarda bulunmuştur.

Bazı ülkelerde ise, bir ulusun oluşturulmasında devletin önemli rolü vardır.

Türkiye’de kamu sektörünün işlevi, bütün bu noktaları içirmektedir.

Türkiye’de gerek farklı kökenlerden insanlarımızın bir ulus oluşturmasında, gerek bu ulus ile devlet arasındaki bağların güçlendirilmesinde, kamu kesimi ve kamu hizmetleri önemli bir işlev yerine getirmektedir.

Kamu sektöründe aynı işyerinde birlikte istihdam edilen ve görev yerleri dönem dönem değiştirilen 3 milyona yakın işçi ve memur, farklı kökenlerden ve inançlardan insanlarımızın bir ulus halinde kaynaşmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Başta sağlık ve eğitim olmak üzere, kamu hizmetlerinin devlet tarafından yerine getirilmesi, Batı Avrupa’da “refah devleti” veya “sosyal devlet” adı verilen, geleneklerimizde ise “baba devlet” veya “kerim devlet” biçiminde adlandırılan uygulamayı hayata geçirmekte ve halkla devlet arasındaki ilişkileri güçlendirmektedir.

Özellikle 1991 yılından sonra Avrupa Birliği ve ABD emperyalizmi ile onların denetimindeki Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret Örgütü, OECD gibi örgütlerin ve Açık Toplum Enstitüsü (Soros) gibi kuruluşların Türkiye’ye özelleştirmeyi ve yerelleştirmeyi kararlı bir biçimde dayatmalarının ana nedeni, Türkiye’yi parçalamak, Türkiye’de özellikle devletçiliği ve kamu kesimini kullanarak Türk ulusunu yaratan Atatürk’ten intikam almaktır.

Özelleştirme, Türkiye’ye ve Atatürk’e açık bir saldırıdır. Özelleştirme, aynı zamanda, kamu kesiminde işçi, memur ve sözleşmeli personel istihdamını azaltarak, ücretli çalışanların haklarına büyük darbeler indirmektedir.

Günümüzde kamu kesiminde işçi statüsünde çalışanların tümü, memur ve sözleşmeli personel statülerinde çalışanların da yarısına yakını sendikalarda örgütlüdür. Özelleştirilen işletmelerde ise sendikasızlaşma olmaktadır.

Kamu kesiminde sendikal örgütlülük, hem mevcut kanunların tam olarak uygulanmasını, hem de yeni hak ve özgürlükler elde edilmesini sağlamaktadır. Kamu sektöründe ücretlerin artması ve diğer hak ve özgürlüklerin gelişmesi, özel sektör için de bir örnek oluşturmaktadır. Örneğin, 1991 kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinde ücretlerin artmasını, özel sektördeki ücretlerin artması izlemiştir.

Özelleştirme, yalnızca kamu kurum ve kuruluşlarının satılması değildir. Bu nedenle, kamu işletmelerinin ticarileştirilmesi, taşeronluk, hizmet alımı, kamu kesimi üretimi ve hizmet sunumunun durdurulması ve devletin piyasaya müdahaleden vazgeçerek piyasayı ulusötesi sermayenin ve yerli işbirlikçilerinin hakimiyetine bırakması da işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine büyük zararlar vermektedir.

Özelleştirme, Türkiye’nin iç dinamiklerinin bir sonucu değildir; emperyalistlerin bir dayatmasıdır. Bu uygulamadan, hem Türkiye, hem işçiler ve sendikalar büyük zarar görmektedir.

Özelleştirme ile mücadelede uluslararası sendikacılık hareketinden ve emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinden yardım almak olanaklı değildir.

Günümüzde en önemli uluslararası sendikal örgütlenme olan Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu’nun (ITUC) hiçbir kararında özelleştirmelere cepheden karşı çıkılmamaktadır.

Küresel sendika federasyonları içinde ise, başta Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (PSI, Kamu Hizmetleri Enternasyonal) olmak üzere, bazı örgütler, özelleştirme uygulamalarına bazı eleştiriler getirmektedir. Ancak bu eleştiriler genellikle yalnızca kamu

hizmetlerinin özelleştirilmesi ile sınırlıdır ve sanayi, maden, ulaştırma, tarım, inşaat gibi alanlardaki özelleştirme uygulamalarına karşı çıkmamaktadır.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) da hiçbir kararında özelleştirmeye karşı çıkmamıştır. Emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri ve onların yönetimindeki uluslararası sendikacılık hareketi, emperyalist devletleri ve sermayedarları “sosyal ortak” olarak görmekte ve özelleştirme konusunda onlarla aynı görüşü ve yaklaşımı paylaşmaktadır.

Özelleştirme ile mücadelede Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin yardımcısı, ülkemizdeki tüm vatansever, yurtsever, millici veya ulusalcı güçlerdir.

Özelleştirme konusu tartışılırken, seçim yapılacak seçenekler, “devletçilik mi, piyasa mı?” değildir. Seçenekler, devletçilik ve ulusötesi sermayedir.

Piyasa, bağımsız bir güç değildir. Piyasaya günümüzde ulusötesi sermaye ve yerli işbirlikçileri hakimdir. Bu nedenle, piyasaya ya ülkenin ve halkın çıkarlarını ön planda tutacak biçimde devlet hakim olacaktır, ya da ulusötesi sermaye ve yerli işbirlikçileri. Devletçilik, ülkemize, halkımıza, işçi sınıfımıza ve sendikalarımıza yarar sağlar. Piyasaya ulusötesi sermayenin hakim olması ise ülkemizi ve ulusumuzu bölünme tehdidiyle karşı karşıya bırakır, işçi haklarına ve sendikacılık hareketine büyük darbe indirir.

Aynı durum, planlama için de geçerlidir. Devlet, piyasaya müdahale edecek, piyasayı yönlendirecek, piyasa faaliyetlerini planlayacak mıdır? Buradaki seçenekler de, “anti-demokratik planlama mı, demokratik piyasa mı?” değildir. Tercih, piyasayı “ulusun çıkarlarını ön planda tutarak devlet mi planlayacak?” yoksa “ulusötesi sermayenin çıkarlarını ön planda tutarak ulusötesi sermaye ve yerli işbirlikçileri mi planlayacak?” arasındadır.

Ülkenin güçlenmesi ve halkın refahının ön planda tutulması için devletin demokratik planlamasını kabul etmek gereklidir. Bu yapılmadığı takdirde, “piyasa” adı verilen ulusötesi sermaye ve yerli işbirlikçileri, hem ülkeye, hem işçi sınıfına büyük zararlar verir.

Sosyal Devletin Tahrip Edilmesi

Özelleştirmelerin de parçasını oluşturduğu bir uygulama, sosyal devletin tahrip edilmesidir.

Türkiye’de Cumhuriyet döneminde sosyal devletin yaratılması doğrultusunda önemli çabalar olmuştur. Kamu kesiminde ve özellikle iktisadi devlet teşekküllerinde çalışanlara sağlanan olanaklar, sosyal devlet konusunda atılmış önemli adımlardır.

Ayrıca, Osmanlı’dan devralınan enkaz üzerinde inşa edilen devletimiz, özellikle eğitim ve sağlık alanlarında tüm halkın sorunlarının çözümüne büyük katkılarda bulunmuştur. Emperyalist ülkelerde sosyal devlet emperyalist sömürüyle finanse edilirken, Türkiye’de sosyal devlet ülke olanaklarıyla yaratılmıştır.

Sosyal devlet, devletin vatandaşının refahından sorumlu olması demektir. Bu sorumluluk, doğumdan önce başlar, mezara kadar devam eder. Sosyal devlet, vatandaş ile devlet arasındaki bağları güçlendirir. Sosyal devletin çökertilmesi ise bu bağı zayıflatır.

Sosyal devletin en önemli görevlerinden biri, genel ve parasız eğitimidir. Merkezi idare (Milli Eğitim Bakanlığı) ve birimleri tarafından sunulan genel ve parasız eğitim, ulusu bütünlendirir ve halkla devlet arasındaki bağları güçlendirir.

Sosyal devletin bu görevini yerine getirmemesi durumunda ortaya çıkan boşluğu, bugün, emperyalizmin maddi ve manevi desteğiyle, tarikatler ve cemaatler doldurmakta, ulus bilinci yerine ümmetçiliği yaygınlaştırmaktadır. Bu gidiş tersine çevrilmezse, yarın, yine emperyalistlerin desteğiyle, etnik kimliğe göre okullar oluşturulacak, ulusumuz ve işçi sınıfımız büyük bir darbe daha yiyecektir.

Türkiye’de gerek emperyalist güçlerin talebi, gerek kaynakların israfı ve borç faizlerine gitmesi nedeniyle, sosyal devlet düzenli bir biçimde zayıflatılmaktadır. Özelleştirmeler de sosyal devleti zayıflatan çok önemli bir etmendir.

Sosyal devletin zayıflaması, işçi sınıfı üzerindeki yükleri artırmaktadır.

Emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinin ve uluslararası sendikacılık hareketinin, Türkiye’de sosyal devletin korunması konusunda bir talepleri yoktur.

Bu konuda da işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli dostu, diğer anti-emperyalist, ulusalcı ve emekten yana sınıf ve tabakalar ile kuruluş ve kişilerdir.

Yerelleşme

Günümüzde Türkiye'nin üniter yapısının bütünlüğüne yönelik en büyük tehdit, "yerelleşme" adı ve görünümü altında, eyaletleşme girişimleridir. Bu girişimler 1991 yılından sonra gündeme gelmiş, AKP iktidarı döneminde büyük bir tehlike ve tehdit halini almıştır.

Kamu hizmetlerinin merkezi idare tarafından yerine getirilmesi durumunda, yüzbinlerce kamu işçisi ve memuru, ülkenin değişik bölgelerinde görev yapar. Bu biçimdeki çalışma, farklı köken ve inançlardan insanları ortak çıkarlar etrafında birleştirmekte ve kaynaştırmaktadır. Bu süreç, hem ulusal bilincin, hem de sınıf bilincinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi ve/veya yerelleştirilmesi durumunda, belirli bir bölgede çalışacak kişilerin o bölgenin insanı olması öncelik kazanmaktadır. Bu da hem ulusal bütünlüğe, hem de sınıf bilincine büyük darbe indirmekte, bölgeciliği, etnik milliyetçiliği ve ırkçılığı teşvik etmektedir. Bu nedenle, yerelleşme, ulusal bütünlüğe de, sınıf kimliği ve bilincine de büyük darbe indirmektedir.

Yerelleşme de Türkiye'nin kendi iç dinamiklerinin ve gereksinimlerinin sonucunda değil, emperyalist güçlerin dayatmaları nedeniyle Türkiye'nin gündemine girmiştir. Emperyalist güçler bu bölücü çabayı, "yerelleşme demokratikleşmedir" gibi bir saptırma ile savunmaktadır. Halbuki günümüz Türkiye'sinde yerelleşme, yerel güç odaklarının baskı ve hakimiyetinin artması, ulusun ve işçi sınıfının bölünmesi ve birbirine düşman edilmesi anlamına gelmektedir.

Ülkemizin ve işçi sınıfımızın yerelleşme konusunda yaşadığı sorunların çözümü konusunda emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinin ve uluslararası sendikacılık hareketinin en küçük bir çabası veya katkısı yoktur.

Yerelleşmeye karşı çıkacak güç, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketiyle birlikte, Türkiye'nin üniter devlet yapısının bütünlüğünü ve ulusumuzun bütünlüğü savunan tüm kişi ve kuruluşlardır, tüm anti-emperyalist ve ulusalcı sınıf ve tabakalardır.

Sosyal Güvenlik Reformu

Türkiye'de Cumhuriyet döneminde, kişilerin çalışmasına engel olan ve giderlerini artıran risklere (hastalık, iş kazası ve meslek hastalığı, yaşlılık, malullük, ölüm, analık) karşı büyük ölçüde başarılı bir sosyal güvenlik sistemi kurulmuştur. Bu sistem, çeşitli yanlış uygulamalar nedeniyle, 1990'lı yılların başlarında tıkanmış, finansman açığı vermeye başlamıştır.

Avrupa Birliği ve ABD, gerek doğrudan, gerek Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi kuruluşlar aracılığıyla, sosyal güvenlik sisteminin kökten değiştirilmesini talep etmektedir. Hükümetlerin ve özellikle de AKP iktidarının attığı adımlar, bu talepler doğrultusundadır.

Bu taleplerin yerine getirilmesi nedeniyle, sosyal güvenlik sistemimiz yeni ve kapsamlı bir bunalıma girmiştir. Bir süre sonra, işçilerin ve işverenlerin ödediği primlerle finanse edilen ve açığını devletin kapadığı sosyal güvenlik sistemi çökecek, özel sağlık sigortası ve özel emeklilik programlarının belirleyici olduğu bir düzen hakim kılınacaktır. Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi, sistemi iflasa götürmektedir.

Bu da, parası olanın ayırabildiği para kadar sağlık hizmetinden yararlandığı ve emekli aylıklarının geçim için iyice yetersiz kaldığı bir vurgun düzenine geçiş anlamına gelmektedir.

Emperyalist güçlerin dayatmalarıyla gündeme gelen düzenlemeler, devletin sosyal güvenlik alanındaki katkısını, etkisini ve gücünü yok etmeye yöneliktir. Bunun tek amacı, ilaç ve tıbbi malzeme tekellerinin ve özel emeklilik programlarını sağlayan şirketlerin daha fazla kar elde etmesi değildir. Emperyalist güçlerin sosyal güvenlik sistemimizi çökertme konusundaki ısrarlı tavırları, Türkiye'ye yönelik saldırının unsurlarından biridir.

Türkiye'de devletin yönetimi, denetimi ve desteği altındaki Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi sosyal güvenlik kuruluşları, sağlık hizmeti ve emeklilik imkanı sağlamanın ötesinde çok önemli bir işlev yerine getirmişlerdir.

Türkiye'de kökeni ve inancı ne olursa olsun tüm çalışanlar, şimdi birleştirilerek Sosyal Güvenlik Kurumu haline getirilmiş olan sosyal güvenlik kuruluşlarına yıllarca birlikte prim ödediler; bu kuruluşların sağladıkları hizmetten aynı şekilde yararlandılar ve bu kuruluşların sorunlarını hep birlikte paylaştılar.

Tüm bölgelerde, tüm kökenlerden ve inançlardan insanların ödedikleri primler bir havuzda toplandı ve ihtiyacı olanlar için bu havuzdan ödeme yapıldı. Devletin yönetimi, denetimi ve desteğindeki bu sosyal güvenlik kuruluşları, insanlarımızın dayanışma içinde olmalarına ve bütünleşmelerine önemli katkılarda bulundu; ulusal bilinci ve sınıf bilincini geliştirdi.

Sosyal güvenlik sisteminin çökertilmesi ve özel sağlık ve emeklilik programlarının önem kazanması, bu dayanışmayı ortadan kaldırmaktadır; ulusal bilincin ve sınıf bilincinin gelişmesine büyük darbe indirmektedir.

Devletin denetimi, gözetimi ve yönetimindeki sosyal güvenlik sisteminde, ihtiyaç içindeki insanların bu sıkıntılarının giderilmesi devletin görevi, kişinin hakkıdır.

Bu sistem yıkıldığında, ortaya çıkan boşluğu cemaatler, tarikatlar, aynı ırktan veya soydan gelmeye dayalı dayanışma ilişkileri alınca, görev ve hak ortadan kalkar, sadaka sistemi gelir; hakkını isteyen vatandaşın yerini, sadaka bekleyen kul alır. Bu değişiklik, ulusal ve sınıfsal bilinci tahrip eder; ümmetçiliği veya ırkçılığı ön plana çıkarır.

Türkiye’de sosyal güvenlik sisteminin emperyalizmin talepleri doğrultusunda çökertilmesine karşı verilen mücadelede, emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri yanımızda değildir. Uluslararası sendikacılık hareketinin çok büyük bir bölümü de bu saldırıyı tam bir vurdumduymazlık içinde izlemektedir. Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (PSI, Kamu Hizmetleri Enternasyonali) gibi bazı kuruluşların bu sürece eleştirileri ise sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesine karşı çıkışla sınırlıdır.

Sosyal güvenlik sistemine yönelik emperyalist saldırı, yalnızca çalışanlar için değil, aynı zamanda Türkiye’nin ulusal güvenliği açısından da ciddi sorunlar yaratmaktadır. Bu saldırıya karşı verilecek mücadelede de tüm anti-emperyalist, millici ve emekten yana güçlerin ittifakı gereklidir.

Çalışma Mevzuatı

Türkiye’de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin çalışma mevzuatından kaynaklanan önemli sorunları da vardır. Ancak bu konuda sendikaların büyük eksikliği söz konusudur. Sendikalar, ya sahip oldukları bazı hakların farkında değildir, ya da kağıt üzerine geçirilmiş olan bu hakların hayata geçirilmesi konusunda gerekli çabayı göstermekten kaçınmaktadır.

Genellikle zannedildiğinin aksine, Türkiye’de sendikal hak ve özgürlükler açısından hakların kağıda geçirilmesi konusunda bir sorun yoktur. Sendikal hak ve özgürlükler konusundaki sorun, hukuken elde edilmiş hakların kullanılmasına ilişkindir.

7 Mayıs 2004 tarihinde Anayasa’nın 90. maddesine şu hüküm eklenmiştir:

“Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.”

Bu değişiklikte, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler doğrudan uygulanır kazanmıştır. Sendikal hak ve özgürlükler konusunda en geniş düzenlemeler olan 87 ve 98 sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmeleri Türkiye tarafından onaylanmıştır ve böylece doğrudan uygulanır olmuştur. Diğer bir deyişle, 87 ve 98 sayılı ILO Sözleşmelerinin hükümleri ile iç mevzuatımızın çelişmesi durumunda, yargıçların anayasal görevi, ILO Sözleşmelerini derhal uygulamak ve bu Sözleşmelerle çelişen iç mevzuat hükümlerini “yok” (zımnen mülga) saymaktır.

Bu çerçevede değerlendirildiğinde, sendikal hak ve özgürlükler konusunda 12 Eylül öncesinde ve sonrasında getirilmiş olan tüm kısıtlamalar kalkmaktadır. Sorun, hukuken elde edilmiş olan bu hakkın iyi öğrenilmesi, özellikle yargıçlara kavratılması ve hayata geçirilmesidir.

Ancak, özellikle AKP döneminde, 2003 yılında kabul edilen 4857 sayılı İş Yasası ile bireysel iş ilişkilerinde işçiyi köleleştirici düzenlemeler getirilmiştir.

4857 sayılı İş Yasası, 1923-2003 döneminde bireysel iş hukuku alanında elde edilen kazanımların önemli bir bölümüne büyük darbe indirmiştir.

Bu düzenlemelerin önemli bir bölümü, Avrupa Birliği ve ABD işçilerinin ve sendikalarının kabul ettiği esneklik uygulamalarından oluşmaktadır. Bu nedenle, işçiyi köleleştirici bu düzenlemelere karşı emperyalist ülkelerin işçi ve sendikacılık hareketinden de, uluslararası

sendikacılık hareketinden de destek almak olanaklı değildir. Türkiye’de yıllardır karşı çıkılan esneklik uygulamaları, Avrupa Birliği ülkelerinde ve ABD’de zaten uygulanmaktadır.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları

Türkiye’de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin önemli sorunlarından biri, iş kazaları ve meslek hastalıklarıdır.

Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği alanında mevzuat açısından önemli sorunlar yoktur. Ancak, özellikle kayıt-dışı sektörün yaygınlığı, ekonomik durgunluk ve krizler, artan işsizlik, sendikasılaştırma gibi nedenlere bağlı olarak, iş kazaları artmakta, meslek hastalıkları yaygınlaşmaktadır. Kayıt-dışı sektörün büyüklüğü ve daha da büyümesi nedeniyle, kayıtlara geçen iş kazaları, gerçek durumun ancak bir bölümünü oluşturmaktadır. Diğer taraftan, birçok durumda kayıt içindeki sektörde bile meslek hastalığı tanısı konmamaktadır.

Emperyalist yağma ve sömürü, iş kazası ve meslek hastalıklarını artırmaktadır. Sendikacılık hareketinin iş sağlığı ve güvenliğini geliştirme konusundaki çabalarında emperyalist ülkelerin işçi ve sendikacılık hareketleriyle Avrupa Birliği projeleri kapsamında bazı işbirlikleri olmuştur. Ancak bunların somut sonuçları son derece sınırlıdır.

EMPERYALİST ÜLKELERİN İŞÇİ SINIFLARI VE SENDİKALARI EMPERYALİSTLERİN ORTAĞIDIR

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi böylesine büyük sorunlarla karşı karşıya iken, bu sıkıntıları aşmada kiminle işbirliği ve güçbirliği yapacaktır?

Bazı kişilere göre, dünyanın bütün ülkelerindeki işçilerin sorunları aynıdır ve bu sorunların çözümü birlikte olacaktır; buna bağlı olarak da, işçiler her ülkede enternasyonalisttir.

Bazı kişiler ise, emperyalizm olgusunu göz ardı ederek, ulusötesi şirketlere karşı küresel işbirliğini savunmaktadır.

Bütün ülkelerdeki işçi sınıfları gerçekten enternasyonalist midir? Ulusötesi şirketlere karşı küresel işbirliği mümkün müdür ve bu işbirliği Türkiye’de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarına çözüm getirebilir mi?

Bu sorulara yanıt verirken öncelikle yapılması gereken, emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının kısa vadeli nesnel çıkarlarının ne olduğunu sorgulamaktır.

Avrupa Birliği’nin, ABD’nin ve Japonya’nın işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri, kendilerine Türk işçilerini mi daha yakın görmektedir, yoksa kendi işverenlerini ve kendi devletlerini mi?

Bu tercih, bir aldanmanın, bilinçsizliğin, deneyimsizliğin, yanılısamanın veya aptallığın sonucu mudur, yoksa emperyalizm döneminde kısa vadeli nesnel çıkarların örtüşmesinin ve hatta çıkar ortaklığının bir ürünü müdür?

Emperyalist sömürünün, emperyalistler arası mücadele nedeniyle azaldığı durumlarda emperyalist ülkede milliyetçilik güç kazanır ve ön plana çıkar ve işçi sınıfı, kendi sermayedarlarıyla birlikte, emperyalist yağmadan pay almaya çalışır. **Ancak emperyalist sömürünün az gelişmiş ülke halkları tarafından kalıcı bir biçimde geriletildiği durumlarda, emperyalist ülke işçi sınıfı kendi sermayedar sınıfıyla mücadeleye zorlanır.**

Emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının emperyalist politikaları desteklemelerinin diğer bir nedeni, giderek artan sayıda işçinin birey olarak veya emeklilik fonları aracılığıyla, hisse senedi sahibi olmasıdır. Ayrıca, şirketin karına bağlı ücretlendirme sistemleri de artmaktadır.

Bu uygulamalar özellikle son dönemlerde sistemli bir biçimde yaygınlaştırılmaktadır. Silah şirketlerine yatırım yapmış sendika emeklilik fonları bile vardır.

Ayrıca, silahlanma, emperyalist saldırı ve silah satışı yoluyla önemli miktarda istihdam yaratılmaktadır. Bu nedenle, bazı sendikal örgütler silahlanmadan yanadır.

Bütün bu nedenlere bağlı olarak, ulus-devletlerin varlığını sürdürdüğü koşullarda, emperyalizm (küreselleşme) işçi sınıfında enternasyonalizmi geriletmektedir; emperyalizmin geriletilmesi işçi sınıfında enternasyonalizmi güçlendirecektir.

Ulus-devlet ve emperyalizm aynı anda varolduğu ve emperyalist yağma ve sömürü sürdürdüğü sürece emperyalist ülke işçi sınıfında enternasyonalizm gelişmez.

İşçi sınıfı hareketinde ulus-devlet perspektifinin ötesine geçilerek enternasyonalizmin gelişebilmesinin önemli diğer bir önkoşulu, ulus-devletin aşılması, sınırların kalkması, işgücü için de serbest dolaşımın tam olarak sağlanmasıdır.

Emperyalizm dünyada ulus-devletleri ortadan kaldırır ve tek bir dünya devletine götürürse, tek bir dünya işçi sınıfından (ve farklı bir “enternasyonalizm”den) söz edilebilir. Emperyalizmin bugünkü politikası ise, azgelişmiş ülkelerde ulus-devletin, bağımsızlığın ve demokrasinin zayıflatılmasıdır; bu ülkelerin sömürgeleştirilmesidir.

Emperyalist ülkelerin sendikaları, devletlerinin ve hükümetlerinin emperyalist politikalarını benimserken ve desteklerken, temsilcisi oldukları işçi sınıflarına ihanet etmemektedir.

İzledikleri politika, işçi sınıflarının tavrının ifadesi ve yansımasıdır. Bu anlayış, Avrupa Birliği işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin, kendi emperyalist işverenlerini ve hükümetlerini, “sosyal ortak” olarak nitelimesinde açıkça ifade edilmektedir.

Avrupa Birliği sendikaları, emperyalist işverenlerini ve hükümetlerini “sosyal ortak” olarak görmektedir ve ilan etmektedir; çünkü emperyalist sömürden pay aldıklarının bilincindedirler ve bu politikaları bilinçli bir biçimde desteklemektedirler.

Sermayenin ulusötesi niteliğinin güçlenmesi emperyalist ülkelerin işçi sınıflarını daha enternasyonalist yapmamaktadır; tam tersine, işçi sınıflarının emperyalist devletle ilişkileri daha da yakınlaşmaktadır. Sermaye ulusötesi bir nitelik kazandıkça ve üretimi, kendi karlarını azamileştirecek biçimde, dünya ölçeğinde planladıkça, fabrikalarını ve böylece işçi istihdamını düşük işgücü maliyetli ülkelere kaydırmaktadır.

Bu uygulama şirketlerin karını daha da artırırken, emperyalist ülkelerde işsizlik artmakta, vergi gelirleri ve sosyal güvenlik primleri azalmaktadır. Bu nedenle, emperyalist ülkelerin devletleri ile işçi sınıfları, ulusötesi sermayeyi ülkede yatırım yapmaya ikna etmede çeşitli biçimlerde daha yakın bir işbirliği yapmaktadır.

Ulusötesi şirketlere karşı çeşitli ülkelerin işçilerinin ortak eylemleri ise yok denecek kadar azdır (Avrupa Birliği ülkeleri işçileri arasındaki dayanışma enternasyonalist dayanışma değildir; aynı ülkenin farklı bölgelerindeki işçilerin dayanışması gibidir).

Bu açılardan bakıldığında, **kapitalizm ve emperyalist sömürü-yağma olduğu sürece, Avrupa işçi sınıfının kullandığı ifadeyle, “emeğin Avrupası, ABD’si, Japonya’sı” ile “sermayenin Avrupa’sı, ABD’si, Japonya’sı” arasında önemli bir fark yoktur.**

Avrupa işçi sınıfının “emeğin Avrupası”ndan anladığı, kapitalizm ve emperyalist sömürü-yağma temelinde sosyal refah devletidir. İngiltere’de İşçi Partisi iktidardadır; iktidara işçilerin oylarıyla gelmiştir. İngiltere, “emeğin İngilteresi”dir. Ancak, emperyalizm olduğu sürece, “emeğin İngilteresi” ile “sermayenin İngilteresi”nin emperyalist dış politikaları konusunda bir farklılık söz konusu değildir.

Bu çerçevede ele alındığında, emperyalist ülkelerde sendikaların büyük çoğunluğu ile devlet arasındaki ilişki şöyle özetlenebilir:

- Sendikaların uluslararası ilişkilerde izlediği politika, işçi sınıflarının kısa vadeli somut çıkarlarıyla genel olarak uyduğundan, devlet politikalarıdır.

- Bazı ülkelerin sendikal merkezleri, dış politikada ortak tavır izleme sürecinde istihbarat örgütleriyle iç içe geçmektedir.

- Sendikaların devletle para ilişkileri artmaktadır. Bazı örgütler, yalnızca azgelişmiş ülkelerdeki çalışmalarını için devletlerinden para alırken, bazı örgütler kendi çalışmalarının finansmanında da devlet yardımından yararlanmaktadır.

Emperyalist ülke devletleri ile işçi sınıflarının çıkar birliğinin olduğu ve ulusötesi şirketlerle çelişki içine düştükleri bir konu da, emperyalist ülkede yabancı işçi çalıştırılmasıdır.

Sermayenin, mal ve hizmetlerin serbest dolaşımının arttığı dünyamızda, işgücünün serbest dolaşımını emperyalist ülke devletleri ve işçi sınıfları engellemektedir. Emperyalist ülke işçi sınıfları, azgelişmiş ülkelerin her geçen gün daha da yoksullaştırılan insanların emperyalist ülkelere gelerek işgücü piyasasına girmelerini istememektedir.

Emperyalist ülke işçi sınıfları, “fildişi kuleleri”ni ayakta tutabilme çabası içindedir. Devletler ise, ülkeye yasal olarak gelen, çalışma izni ve hatta vatandaşlık hakkı elde eden yabancıların, sosyal devlete getirdiği ek yükten rahatsızdır. Bu nedenle, özellikle Avrupa Birliği’nin göçmen

politikası son yıllarda daha da sıkılaştırılmaktadır. Buna karşılık, ulusötesi sermaye işgücünün serbest dolaşımı konusunda daha özgürlükçüdür.

Diğer taraftan, dünyada sömürgecilik sisteminin sona erdirilmesinde emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının ve sendikalarının önemli bir katkısı olmamıştır.

Bazı ülkelerin sendikalarının çocuk işçiliği veya başka ülkelerdeki çok kötü çalışma koşulları konusunda başlattıkları kampanyaların (Rugmark, Ahlaki Ticaret Girişimi, Temiz Elbise Kampanyası v.b.) temel amacı da, uluslararası dayanışmadan çok, korumacılıktır; ulusötesi şirketlerin fabrikalarını ve iş olanaklarını az gelişmiş ülkelere kaydırmasını önleme çabasıdır.

ULUSLARARASI SENDİKAL ÖRGÜTLER EMPERYALİST ÜLKE SENDİKALARININ HAKİMİYETİ ALTINDADIR

Türkiye’den çok sayıda sendika, uluslararası sendikal örgütlere üyedir. Ancak bu örgütlerin nitelikleri ve özellikleri genellikle bilinmemektedir. Bazı kişiler ise, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının çözümü konusunda bu uluslararası sendikal örgütlere umut bağlamaktadır.

Halbuki, uluslararası sendikal örgütlere emperyalist ülkelerin sendikaları hakimdir. Bu hakimiyeti değil kırmak, zayıflatmak bile mümkün değildir. Bu nedenle de, uluslararası sendikal örgütlerin politikaları, emperyalistlerin politikalarının sendikal alandaki uzantısıdır.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının temel sorumlusu emperyalizm iken, uluslararası sendikal örgütlerde, bırakın anti-emperyalist mücadele verilmesini, “emperyalizm” kavramı bile kullanılmamaktadır.

Bu örgütlerin hiçbiri, ABD’nin, Almanya’nın, İngiltere’nin, Fransa’nın, İtalya’nın, Japonya’nın, İsveç’in, Hollanda’nın, v.b. emperyalist olduğunu kabul etmemektedir. Bu örgütler, emperyalist güçlerin uluslararası düzeydeki ortak araçları olan Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşların az gelişmiş ülkelere dayattıkları politikalara bile cepheden karşı çıkma anlayışına sahip değildir. Bu sendikaların bir bölümü, emperyalizmin maşası uluslararası finans kurumlarının politikalarının değiştirilebileceği gibi bir hayali yaymaya çalışmaktadır.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketini bugün ilgilendiren önemli dört tür uluslararası sendikal örgütlenme vardır:

- Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC, International Trade Union Confederation),
- Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC, European Trade Union Confederation),
- Küresel Sendika Federasyonları (GUF, Global Union Federations) ve
- Avrupa işkolu federasyonları.

Bu örgütlerin hepsinde de emperyalist ülkelerin sendikaları hakimdir.

Bugün Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli düşmanı emperyalizmdir. Emperyalistlerin ülkemizde işbirlikçileri vardır. Ancak emperyalistlerin en yakın işbirlikçileri, kendi ifadeleriyle “ortakları”, emperyalist ülkelerin işçi sınıfları ve sendikalarıdır.

Uluslararası sendikal örgütlerde emperyalistlerin bu “ortak”larının gücünü ve etkisini kırmak olanaklı değil midir?

Emperyalist ülkelerde mülksüzleşme ve işçileşme düzeyi yüksektir. Bu ülkelerin büyük çoğunluğunda istihdam edilen işgücü içinde ücretlilerin oranı yüzde 80-90 dolayındadır. Bu ücretlilerin önemli bir bölümü de sendikalıdır. Emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri, emperyalist sömürüye ve politikalara destek vermektedir.

Bu nedenle, işçilerin sendikalara üye kaydedilmesi sürecinde, önemli bir hukuki ve idari engel yoktur. Son yıllarda sendikalaşma oranlarında genellikle bir düşüş gözlenirse de, sendikaların üye sayısı yüksektir. Emperyalistlerle ortaklık, sendikalaşmanın önünü açmakta, üye sayısını yükseltmektedir. Emperyalist ülke sendikaları, böylece, uluslararası sendikal örgütlerde çok daha fazla sayıda üyeyle temsil edilmektedir.

Uluslararası sendikal örgütlerde genel kurulda temsil ve oy oranları, ödenti verilen üye sayısı ile bağlantılıdır. Bazı örgütlerde ülkeler milli gelir düzeyine göre iki veya üç grupta toplanmakla birlikte, genellikle tüm ülkeler için üye başına üyelik ödentisi aynı miktardır. Diğer

bir deyişle, kişi başına milli geliri 30 bin Dolar olan ülkenin sendikası da, 2 bin Dolar olan ülkenin sendikası da, üye başına aynı miktar ödenti vermektedir.

Bu durumda, gelişmiş kapitalist ülkelerin sendikaları, gerçek üye sayıları ve hatta daha yüksek bir sayı üzerinden üyelik ödentisini verirken zorlanmamakta; buna karşılık, azgelişmiş ülke sendikalarının gerçek üye sayısı üzerinden üye ödentisi vermeleri olanaksız olmaktadır. Düşük ödenti uygulanmasında da aynı sorun söz konusudur.

Bu nedenle, örneğin Hindistan ve Rusya gibi bazı ülkelerde üye sayısı çok yüksek olsa bile, düşük üye sayısı üzerinden ödenti verildiğinden, bu ülke sendikasının uluslararası örgütlerdeki gücü de ödenen ödenti gibi az olmaktadır. Böylece, milli gelirdeki büyük farklılıkları dikkate almayan ödenti sistemi, gelişmiş kapitalist ülkelerin sendikalarının gücünün artırılması sonucunu doğurmaktadır.

Uluslararası sendika toplantılarında en yaygın olarak kullanılan dil İngilizcedir. Ayrıca, Fransızca, Almanya ve İspanyolca da kullanılmaktadır. Uluslararası sendika toplantılarında, küçük ülkeler olmalarına karşın, İsveççe, Norveççe, Danimarkaca dillerinde de çeviri sağlanmaktadır.

Azgelişmiş bir ülkeden bir sendikacının bu dillerden birine hakim olması ve konuşurken zorlukla karşılaşmadan görüşlerini ifade edebilmesi kolay değildir.

Ayrıca, bütün belgeler genellikle İngilizce olarak hazırlanmaktadır. Bunların toplantı öncesinde çevrilebilmesi de büyük zorluklar içermektedir. Bu durumda, İngiliz, Amerikalı, Fransız, Alman ve bu dilleri küçüklükten itibaren iyi biçimde öğrenen Hollandalıların uluslararası sendikal örgütlerde büyük bir avantajı ortaya çıkmaktadır.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin sendikaları özellikle azgelişmiş ülkelerin sendikalarıyla olan ilişkilerinde, yaygın biçimde kullandıkları devlet parasına da bağlı olarak, bir astlık-üstlük, bağış alan – bağış veren ilişkisi kurmaktadır.

Bu ülkelerin devletleri, bu tür faaliyetlerde kullanabilmeleri için, kendi sendikalarına önemli kaynaklar ayırmaktadır. Bu devlet kaynaklı destek, birçok azgelişmiş ülke sendikacısının uluslararası sendikal örgütlerde izleyeceği politikada, yardım veren ülkenin sendikasının politikasından etkilenmesini getirmektedir.

Ayrıca, gelişmiş kapitalist ülkelerin sendikalarının uluslararası ilişkiler bölümlerinde çok sayıda uzmanlaşmış personel vardır.

Bu koşullarda, Türkiye gibi ülkelerin sendikalarının uluslararası sendikal örgütlerde politikaların belirlenmesinde etkili olabilmeleri olanaklı değildir. "Demokratik" işleyiş gereği, parayı veren, düdüğü eline almakta ve çalmaktadır. Düdüğü çalış biçimini de, emperyalizmin çıkarları belirlemektedir.

Türkiye sendikalarının diğer azgelişmiş ülke sendikalarıyla yakın bir işbirliği bile bu dengeleri bozmak için yeterli değildir. Zaten henüz bu nitelikte bir ilişkiler ağı da yoktur.

GÜNÜMÜZDE ULUSÖTESİ SERMAYEYE KARŞI KÜRESEL DİRENİŞ ÖRGÜTLENEMEZ

Bu koşullarda, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli sorunlarının çözümü konusunda uluslararası sendikacılık hareketinden herhangi bir destek alınması söz konusu değildir. Nitekim, bugüne kadar böyle bir destek de alınmamıştır. Alınan destek, protesto mesajları biçimiyle sınırlı kalmıştır.

Bu bağlamda tartışılması gereken diğer bir nokta, ulusötesi şirketlere karşı küresel bir direniş örgütlemenin mümkün olup olmadığıdır.

Çokuluslu şirketlerin veya ulusötesi sermayenin gücünün ve etkinliğinin artması, en azından aynı şirketin çeşitli ülkelerdeki işletmelerinde çalışan işçiler arasında, ortak bir işverene karşı ortak tavrın gelişmesine yol açmıyor mu? En azından bu alanda güçlü bir uluslararası dayanışma gelişmiyor mu?

Ne yazık ki, küçük bir istisna dışında, hayır.

Çokuluslu şirketlerle mücadelede çeşitli ülkelerin işçilerinin ortak bir politika benimsemesi ve uygulaması, uluslararası sendikal harekette 1960'lı ve 1970'li yıllarda çok gündemdeydi.

Çokuluslu şirketlerin faaliyetlerine karşı ilk örgütlenmeler emperyalist ülkelerde başladı. Amaç, sermayeye karşı “küresel direniş” değil, iş olanaklarının, sosyal sigorta primlerinin ve vergilerin az gelişmiş ülkelere kaymasını önlemektir.

Günümüzde ulusötesi şirketlerin çeşitli ülkelerdeki işletmelerinde çalışan işçiler arasındaki ilişki, güçbirliği, dayanışma son derece sınırlıdır. Avrupa Birliği'nin yönergeleri uyarınca oluşturulan işletme konseyleri ise sendikal örgütlenme değildir; büyük çoğunluğu işverenlerin denetiminde, son derece sınırlı yetkileri olan yapılanmalardır. İşletme konseyleri, sermayeye karşı bir örgütlenme değil, sermayenin denetiminde örgütlenmelerdir.

Niçin böyle oldu?

İşçilerin örgütlenmesinde aynı işverene karşı ortak tavır önemlidir. Dayanışma, destek, işbirliği bu ortamda gelişir. Ancak, işveren çokuluslu veya ulusötesi bir nitelik kazandığında, işçiler arasında işbirliğinin mi, yoksa rekabetin mi öne çıktığı biraz tartışmalı bir konudur. Özellikle işsizliğin arttığı ve yapısallaştığı durumlarda, yanıt daha da karmaşıklaşır ve tatsızlaşır.

Bir ülke sınırları içinde genellikle aynı yasalar geçerlidir. İşveren, ülke sınırları içinde yeni bir yatırıma karar verirken, işgücü maliyeti belirleyici etmen olmaz. Ayrıca, işçinin işletmenin yeni yatırımının ardından gitmesi olanaklıdır. Arçelik Şirketi Van'da fabrika açarsa, İstanbul'daki işçi Van'a gidip işe girebilir. Ayrıca, işletme tipi toplu iş sözleşmesi imzalanacağından, Van'daki, Eskişehir'deki, İstanbul'daki işçi aynı haklardan yararlanır. Bu nedenle, aynı veya çok yakın işçi haklarının bulunduğu ve işçinin hareket özgürlüğünün olduğu koşullarda, aynı şirketin farklı bölgelerdeki işletmelerinde veya işyerlerinde çalışan işçiler arasında rekabet değil, işbirliği, dayanışma geçerlidir.

Şirketin yatırımlarının ulusötesi nitelik kazandığı durumlarda ortaya farklı bir tablo çıkmaktadır. İlk olarak, ulusal mevzuat, ücretler ve çalışma koşullarındaki önemli farklılıklar nedeniyle, bir şirket için yatırım tercihinin yapılmasında işgücü maliyetleri önemli bir unsur oluşturmaktadır. İkinci olarak, işçilerin ulusötesi düzeyde yatırımın ardından gitmesi olanaklı değildir. ABD'li bir işçi gidip Pakistan'da çalışamaz veya Pakistan'ın koşullarında çalışmak da istemez. Bu koşullarda ABD'li işçi iki tercihle karşı karşıyadır.

Birinci seçenek, Pakistanlı işçilerin hak ve özgürlüklerini ABD'dekine yaklaştırarak, ABD'li yatırımcının yatırımları düşük işgücü maliyetleri nedeniyle Pakistan'a kaydırmasını engellemektir. Bu nedenle de ulusötesi şirketlere belirli davranış kuralları dayatmak (ILO Sözleşmeleri, 1976 OECD Çokuluslu Şirketler İlkeleri, ILO'nun 1977 Üçlü Deklarasyonu, uluslararası ticaret anlaşmalarında sosyal hüküm, uluslararası işkolu federasyonlarının çerçeve sözleşmeleri, şirket davranış kuralları, v.b.) ve bir ölçüde de uluslararası dayanışmayı geliştirmektir.

Ancak, bu yolla sonuç almak çok zordur. Ford'un ABD'deki işçilerinin Pakistan'da genel ücret düzeyini yükseltmesinin zorluğu ve hatta olanaksızlığı açıktır. İkinci seçenek ise, Ford'un ABD'deki işçilerinin ve sendikalarının, kendi devletleri ile daha yakın bir işbirliği içine girerek, Pakistan'da üretilen ürünleri boykot ettirmek (“sosyal etiketleme”), ABD'de yatırım yapıp istihdam yaratan şirketlere daha fazla teşvik sağlanmasına yardımcı olmaktır. Diğer bir deyişle, kendi ülkesinin ulusalcı güçleriyle ittifak kurmaktır.

Günümüzde gelişmiş kapitalist ülkelerin işçileri ve sendikalarının çok büyük bir bölümü, ikinci seçeneği seçmektedir. Bu nedenle de, ulusötesi şirketlerin çeşitli ülkelerdeki işletmelerindeki işçiler arasında da güçlü bir işbirliğinden söz edebilmek, bugün için mümkün değildir.

Bu genellemenin tek istisnası, hizmet sektöründe otelcilik ve perakende satış zincirleri gibi alanlarda, işçilerin bir diğerinin rakibi olmadığı durumdur. ABD kökenli bir ulusötesi şirket tarafından Türkiye'de açılan bir otomobil fabrikası, ABD'de açılmayan bir otomobil fabrikası demektir. Ancak Hilton'un Antalya'da bir otel yaptırması, New York'taki otelin kapanmasına yol açmaz. Bu koşullarda, Hilton işçilerinin uluslararası düzeydeki işbirliği, herkesin somut çıkarları doğrultusundadır.

EMPERYALİSTLERDEN PARA ALAN SENDİKALAR EMPERYALİSTLERE KARŞI MÜCADELE EDEMEZ

Avrupalıların ne kadar bencil olduğunu herkes bilir. Kapitalizm yüzyıllardır Avrupalıları o denli bencil yapmış ve yalnızlaştırmıştır ki, tipik bir Avrupalı, 18 yaşını bitirmiş çocuğu evinde kalacaksa, ondan para ister; bir arkadaşıyla yemeğe giderse “Alman usulü”nü uygular; üç kuruşun hesabını yapar; aile içinde bile ayrı kazanır ayrı yer. Kapitalizmin bu kadar insanlıktan çıkardığı ve hesapçı yaptığı bir toplum, Türkiye’de bazı kişi ve kuruluşlara niçin para verir?

Emperyalist Avrupa’dan veya Amerika’dan para alan kimsenin öncelikle cevap vermesi gereken soru budur. Emperyalistler, bir yerden kaz gelmeyecekse, yumurta vermezler. O zaman bu kadar parayı niçin dağıtıyorlar? Hesapları ne, çıkarları ne?

ABD emperyalistleri ve AB emperyalistleri, başta sendikalar olmak üzere “sivil toplum örgütleri”ne, başta üniversite öğretim üyeleri ve gazeteciler olmak üzere aydınlara, kitle iletişim araçlarına, bürokratlara ve yerel yönetimlere yönelik bir istihbarat ve yönlendirme çabası içinde önemli paralar harcamaktadır.

Toplumda saygınlığı olan bazı üniversite öğretim üyelerine projeler yaptırılmakta, bu yolla istihbarat toplanmakta ve bu kişilerin en azından bir bölümünün ülkemize karşı aydın sorumluluklarını yerine getirmeleri engellenmektedir. Bazı gazeteciler, siyasal karar alma süreçlerinde etkili olan bazı kişiler ve toplumsal örgütlerin bazı yöneticileri için de benzer uygulamalar söz konusudur.

Emperyalist devletler, bu kişilere ve/veya yakınlarına, proje aracılığıyla para, burs, iş, hediye vermekte; kendileriyle işbirliği yapanların önlerini açarak yükselmelerine ve tanınmalarına yardımcı olmaktadır.

Yabancılardan proje alan veya onlarla görüşen herkes hain değildir; herkes bu oyuna gelmemektedir. Ancak Türkiye’de hainlerin sayısının yüksekliğinde bu projelerin ve yabancı devletlerle doğrudan veya dolaylı olarak kurulan çıkar ilişkilerinin büyük etkisi vardır.

Emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri, Avrupa Birliği’nde ve tek tek Avrupa ülkelerinde de aynı “ortaklık” anlayışını hayata geçirdi. Bu ülkelerde de kısa vadeli çıkarlarını emperyalizmin başarısında gören işçi sınıfları ve onların temsilcisi sendikalar, emperyalist sömürünün sürmesi için kendi devletleriyle ve sermayedarlarıyla tam bir işbirliği gerçekleştirdiler.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Avrupa Birliği’nin ve Avrupa sermayedarlarının “sosyal ortağı”dır ve bu gerçeği açıkça ilan etmekten de çekinmemektedir.

Bir işçi örgütünün, sermayedarların “ortağı” olduğunu bu kadar pervasızca ilan edebilmesi, dünya sendikacılık hareketinde örneği çok seyrek görülen bir durumdur. Bilindiği gibi, sermayenin “ortağı” olan sendikalara “sarı” örgütlenme denir ve çok az “sarı sendika” bu nitelemeyi kabullenir. Ancak, emperyalist ülkelerde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi kısa vadeli çıkarlarını emperyalist politikalarla o denli özdeşleştirmiştir ki, bu “ortaklığın” pervasızca ilan edilmesi bu kişi ve kuruluşları rahatsız etmemektedir.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, faaliyetlerinde harcadığı paranın dörtte üçünden fazlasını Avrupa Birliği’nden karşılamaktadır. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Avrupa Birliği’nin Türkiye’ye yönelik politikasında Avrupa emperyalistlerinin gerçek bir “ortağı” olarak davranmakta ve Türkiye’de AB emperyalizmine karşı oluşan hareketi zayıflatmak için gerekli çabayı göstermektedir.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu’nun Türkiye’de harcadığı AB parasının amacı da, AB karşıtlığının daha da güçlenmesini önlemek ve AB emperyalizminin politikalarına karşı oluşan direnişi zayıflatmaktır.

ABD emperyalizmi Türkiye’de iyice teşhir olmuştur. 1980 öncesinde komünizme ve Sovyetler Birliği’ne karşı ABD ile ittifakı tercih eden siyasi gruplar ve dini yapılanmaların önemli bir bölümü, yeni dengeler ve tehditler karşısında, ABD karşıtı bir çizgiye gelmiştir.

Ancak Avrupa Birliği için durum farklıdır. Terörist olanı ve olmayanıyla Kürt ırkçıları, bazı etnik milliyetçiler ve bazı şeriatçı örgütlenmeler de AB yandaşıdır. Bazı kişi ve örgütler de, Avrupa Birliği’ni ilerici ve demokrat zannetmektedir.

Bu konuda sendikalarımızın çoğunun bugüne kadar net ve istikrarlı bir tavrı olmamasının nedenleri şöyle sıralanabilir:

Birçok sendika ve sendikacı için, Avrupa Birliği'nin karmaşık yapısını ve dinamiklerini izlemek zordur. Ayrıca, bu konu günlük sendikal sorunlarla da yakından bağlantılı gözükmemektedir.

IMF ve Dünya Bankası politikalarına haklı olarak karşı çıkan birçok kişi, bu örgütlerin gerçekte yalnızca birer araç veya maşa olduğunu, bunları yöneten gücün Avrupa Birliği emperyalizmi ve ABD emperyalizmi olduğunu anlamakta zorluk çekmektedir.

Bu zorlukta, sermayenin denetimi altındaki kitle iletişim araçlarının propagandaları da etkilidir. Bu propaganda bir taraftan sendika yönetimlerini, diğer taraftan sendikaların üye kitlelerini etkilemektedir. Sendika üyeleri ve daha geniş işçi-memur kitleleri, karşı karşıya buldukları sorunların çözümünü Avrupa Birliği'ne katılımda görmektedir.

Ayrıca, önde gelen siyasal partilerin Avrupa Birliği'ni olumlulayan ve destekleyen tavrı da, sendika yönetimlerini etkilemektedir. İktidar partisi ile muhalefet partilerinin elele Avrupa Birliği'ni savunduğu koşullarda, sendikacıların açık tavır alması zordur.

Kendisini "solcu" olarak tanımlayan işçilerin ve sendikacıların bir bölümü de Avrupa Birliği'ni savunmaktadır. Bunun da bazı nedenleri vardır.

En önemli neden, 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında Avrupa'ya giden sendikacıların Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'ndan gördüğü yardımdır.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun 1973 yılında kurulmasının ardından, DİSK 1974 yılında bu örgüte üyelik için başvurdu. Ancak üyelik başvurusu reddedildi; çünkü DİSK o tarihte "Avrupacılık" yapmıyordu, Avrupa'yı emperyalist bir güç olarak görüyordu.

Ancak, 12 Eylül sonrasında, ETUC'un DİSK'lilere sağladığı destek önemsendi ve ciddi bir yakınlaşma sağlandı. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun Türkiye'ye yönelik taahhütlerinden (özellikle işgücünün serbest dolaşımı) kurtulmak için başlattığı Türkiye karşıtı kampanyada yerini aldı. Bu süreçte DİSK'e destek verdi.

Bazı solcuların Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na sıcak bakmalarının diğer bir nedeni, "enternasyonalizm"i hareket noktası olarak kabul etmeleriydi. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun Türkiye aleyhindeki her açıklaması, emperyalizmin politikalarından bağımsız bir biçimde, enternasyonalist bir dayanışma olarak yorumlandı ve açıklandı.

Avrupa Birliği emperyalizmi özellikle 1991 sonrasında Türkiye'yi parçalamaya yönelik bir stratejiyi uygularken, "demokrasi" ve "insan hakları" kavramlarını ve etnik kimliğin öne çıkarılması çabalarını etkili bir biçimde kullandı. Türkiye'de 1990'lı yılların ortalarına kadar, etnik kimlikle Türkiye Cumhuriyeti'ne saldıranlar "solcu" zannedildiğinden, Avrupa Birliği emperyalizminin bu çabaları da "ilericilik" olarak yorumlandı. Bazı sendikal örgütlerde sınıf kimliği yerine etnik kimliğe dayalı güç dengeleri olduğunda, Avrupa Birlikçi çizgi önem kazandı.

12 Eylül döneminde yaşattırılan zulüm, birçok insanda Türkiye Cumhuriyeti Devleti düşmanlığı yarattı. Zulmü doğrudan veya dolaylı olarak yaşayan birçok insan, Türkiye'ye saldıran her kesimi "dost" kabul etme eğilimine girdi. Bu eğilim de Avrupa Birliği'nin emperyalist politikalarının kolayca kitle tabanı bulmasına yardımcı oldu.

İşçi sınıfı hareketi içinde sınıf kimliğini ikinci plana iterek etnik kimliği ve hatta ırkçılığı öne çıkaranlar kolayca "Avrupa Birlikçi" oldu. Avrupa Birliği emperyalizminin Türkiye'yi parçalama çabaları, Türkiye'yi zaten parçalamaya çalışanlar için bulunmaz nimetti. Bunlar da sendikaların politikasını etkiledi.

İşçi sınıfı hareketi içinde sınıf ve ulus kimliğini reddederek, "ümme" kimliğini öne çıkaranlar da "din özgürlüğü"nü savunan AB emperyalizmine yanaştı.

Kendisini "sağcı" olarak nitelendiren birçok sendikacı için, her anti-komünist, potansiyel bir dosttu. AB emperyalizminin ve ABD emperyalizminin 1990-1991 sonrasında bölgemize yönelik stratejilerinin kökten değiştiğini ve artık Türkiye'ye yönelik ana tehdidin bu ülkelerden geldiğini kavrayamayan birçok kişi, Avrupa Birliği'ni ve Avrupa sendikalarını "dost" kabul ediyordu. Türkiye'ye yönelik tehdidin öncelikle bu "dostlardan" geldiğinin anlaşılması ve "emperyalizm" kavramının kullanılması zaman aldı ve hala alıyor.

Sendikacıların bir bölümünün Avrupa Birlikçi olmasında belki en önemsiz etmen, AB emperyalistlerinin sağladığı maddi olanaklar oldu.

Birçok sendika yöneticisi, "sendika turizmi" olarak da eleştirilen Avrupa gezilerine başladı. 1960'lı yıllarda Amerikan emperyalistlerinin ABD'ye düzenlediği sendikacı gezilerine benzer geziler Avrupa Birliği parasıyla gündeme getirildi.

Ayrıca, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, emperyalist Avrupa Birliği'nin parasının Türkiye'deki sendikalara yönlendirilmesinde aracılık etti.

Bütün bu etmenlere ek olarak, uluslararası sendikacılık hareketinin ve diğer ülkelerdeki sendikacılık hareketlerinin tanınmaması ve bilinmemesi de, bu hataların yapılmasında önemli rol oynadı ve oynuyor.

AB emperyalizmi, önce ABD emperyalizminin 1963-1972 döneminde yaptığı gibi, sendikalara doğrudan para verdi. Daha sonra, bu konuda tartışmaların çıkması ve Avrupa Birliği'nden para alan sendikaların zor durumda kalmaları üzerine, AB emperyalizminin "ortağı" Avrupa Sendikalar Konfederasyonu devreye sokuldu. Bu ilişkilerle, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin AB emperyalizminin politikalarını benimsemesi ve anti-emperyalist ve ulusalcı bir programı benimsememesi amaçlandı.

Bazı Küresel Sendika Federasyonları (GUF) ve Avrupa işkolu federasyonları, Avrupa Birliği parasını kullanarak Türkiye'de etkinlik düzenlediler.

Ancak Türkiye'deki bir sendikal örgüte doğrudan para aktarımı ilk olarak DİSK'e yapıldı. DİSK Avrupa Komisyonu'ndan ilk olarak 150 bin Euro aldı. Ardından da, **Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa İnisyatifi** isimli bir yapılanma aracılığıyla da Avrupa Komisyonu'ndan 550.128 Euro aldı. Daha sonra DİSK, HAK-İŞ ve KESK, araya bir aracı (Avrupa Sendikalar Konfederasyonu) koyarak, 1 milyon Euro aldı. Halbuki çalışma mevzuatımıza göre yabancı devletlerden para almak yasaktır. Ayrıca, yabancı bir devletten para almayı içine sindirebilmek de herhalde çok zordur.

Avrupa Komisyonu günümüzde de, Türkiye İş Kurumu aracılığıyla projeler uygulamakta ve para dağıtmaktadır. TÜRK-İŞ, DİSK ve HAK-İŞ ise 2008 yılında Avrupa Komisyonu'ndan alınan 3,5 milyon Euro'luk bir projeye başladılar.

Avrupa Birliği emperyalizmi, Türkiye'nin bağımsızlığına doğrudan veya IMF – Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığıyla zarar vermektedir, Türkiye'yi bölmek ve parçalamak için sürekli olarak girişimlerde bulunmaktadır.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin bugünkü önemli sorunlarının sorumlularının başında, ABD emperyalizmi ile birlikte AB emperyalizmi de yer almaktadır.

AB emperyalizmi, ülkemizde anti-emperyalist ve ulusalcı bilincin ve direnişin güçlenmesini engellemek amacıyla, önemli miktarlarda para harcamaktadır. Bu amacına yönelik girişimlerinde de en büyük "ortağı", Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'dur.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Avrupa işçi sınıfının kısa vadeli çıkarlarına uygun bir biçimde, Avrupa Birliği devleti ve sermayedarlarla işbirliği yaparak, Türkiye ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi aleyhinde faaliyette bulunmaktadır. "Uluslararası dayanışma" adı altında sürdürülen bu çalışmalar gerçekte AB emperyalizminin politikalarıdır.

Avrupa Birliği'nin bu politika ve uygulamalarının yanı sıra, AB üyesi bazı devletler de, kendi sendikal örgütleriyle işbirliği içinde, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin politikalarını etkilemeye çalışmaktadır.

Bazı ülkeler, daha pervasız davranarak, doğrudan para dağıtmaktadır. Örneğin, Hollanda devleti bazı sendikalara para verdi. DİSK'e bağlı Dev.Maden-Sen, birkaç yıl önce, **Organik Tarım: Gelişimi ve İlkeleri** isimli bir kitap yayımladı. Kitabın içinde, "bu broşür MATRA-KAP programı çerçevesinde Hollanda Elçiliği tarafından desteklenen" bir çalışma kapsamında yayınlanmıştır" denilmektedir. Hollanda Büyükelçiliği'nin internet sayfası incelendiğinde, 2002 yılında bir sendikaya eğitim programı için 11.500 Euro'nun verildiği görülmektedir. Anlaşıldığı kadarıyla, Dev.Maden-Sen, Hollanda Devleti'nden 11.500 Euro almıştır. Yabancı devletlerden para alan başka sendikalar da oldu.

Ayrıca, Soros devreye sokuldu.

Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'daki darbelerde Soros'un rolü bilinmektedir. Soros'un Türkiye'deki doğrudan uzantısı, Açık Toplum Enstitüsü'dür.

Bu örgüt, 2001-2004 döneminde ilişkin çalışmalarını **Kısacası, Mutlak ve Doğrular Dışında Farklı Olana Açık, Çoğulcu, Demokratik, Özgür Toplum** adı altında bir kitapta yayımladı. HAK-İŞ Genel Başkanı Salim Uslu, bir dönem bu kuruluşun danışma kurulu üyesiydi. Kitapta, DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen'in de Soros'tan para aldığı belirtiliyordu.

TÜRKİYE’DE ANTI-EMPERYALİST VE ULUSALCI SENDİKACILIĞIN PROGRAMI VE MÜTTEFİKLER

Türkiye’de işçiler, memurlar, sözleşmeli personel, işsizler ve işçi-memur emeklileri büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar özellikle 1991 yılından beri sürekli olarak artmaktadır.

Türkiye’de işçilerin ve kamu çalışanlarının sendikaları da büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Sendikaların üye sayısı, gücü, etkinliği sürekli olarak azalmaktadır.

Bazı sendikalarımız, bu saldırılar karşısında tam bir teslimiyet içindedir; mücadeleyi ağızlarına bile almamakta, en küçük bir eyleme bile girmemekte, dayanışma konusunda en küçük bir katkıda bile bulunmamaktadır. Bunların bir bölümü, elindeki olanakları rüşvet sendikacılığı için kullanmaktadır.

Bazı sendikalarımız, üyelerine çeşitli hizmetler götürerek üye sayısının azalmasını önlemeye çalışmaktadır.

Belirli mağazalarla anlaşma yaparak üyelere indirimli alışveriş olanağının sağlanması, üyelerin kaza ve ölüm durumlarında özel sigorta kapsamına alınması, üyelerin hastanelerde sorunlarını çözmeye katkıda bulunacak ilişkilerin kurulması, hasta ve cenaze nakli için ambulans alınması, üyelerin ve yakınlarının yararlanabileceği konukevleri ve tatil sitelerinin yapılması ve işletilmesi, üyelerin hukuki sorunlarında parasız avukat temini, konut kooperatifi kurulması, üyelere ve yakınlarına mesleki eğitim sağlanması gibi girişimler bu açıdan yararlıdır.

Ancak bu girişimler, mevcut üyelerin korunmasına katkıda bulunabilirken, yeni üye temininde genellikle etkili olamamaktadır. Ayrıca, bu hizmetlerin önemli bir bölümü ciddi mali kaynak gerektirmektedir ve günümüzde çok az sayıda sendika bu hizmetleri sağlayabilecek maddi olanaklara sahiptir. Ayrıca, bu hizmetler sunulurken sendika kaynaklarının bir bölümünde yolsuzluk yapıldığına ilişkin ciddi iddialar söz konusudur.

Bazı sendikalarımız, 1990’lı yıllara kadar sonuç almada işe yaramış bir sendikacılık anlayışı içinde, yalnızca işyerlerinde kendi işverenlerine karşı mücadele etmektedir.

Ancak bu mücadelelerin önemli bölümü başarısızlıkla sonuçlanmakta, sendika üyeleri işlerinden çıkarılmakta ve “sendikalar bir şey yapamaz” anlayışı ve çaresizlik yaygınlaşmaktadır. Ekonomik krizin derinleşmesi sonrasında gerçekleştirilen bazı işyeri işgallerinde yaşanan başarısızlık bunun açık bir örneğidir.

Bazı sendikalarımız, ulusötesi sermayeye karşı emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerine ve bunların hakim olduğu uluslararası sendikacılık hareketine umut bağlamışlardır.

“Küresel direniş”i savunan bu anlayış da başarısızlıkla sonuçlanmıştır. İşyerlerinde örgütlenmede ve örgütlü bulunan işyerlerinde daha iyi haklara kavuşmada sağlanabilen uluslararası destek, gerçekten “devede kulak” misalidir.

“Uluslararası işbirliği ve dayanışma” olarak yapılan, dayanışma ve protesto mesajlarından ibarettir. Ayrıca, bu ilişkilerle emperyalist devletlerin politikalarının hayata geçirilmesinde kullanılan ve emperyalist devletler tarafından finanse edilen bazı ortak etkinlikler düzenlenmektedir.

Lüks otellerde, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin gerçek sorunlarının hiçbir zaman ele alınmadığı toplantıların hiçbir yararı olmamıştır. Tam tersine, emperyalist devletlerin parasını almak için bazı sendikaların izlediği çizgi, onları halkımızdan ve anti-emperyalist güçlerden koparmış, daha da zayıflatmıştır.

Bazı sendikalar, emperyalistlerden proje ve yardım alabilmek için, Türkiye’ye ve işçi sınıfımıza yönelik saldırıda kullanılmayı kabullenmektedir. Bazı sendikalarımızın Kıbrıs, sözde Ermeni soykırım iddiaları ve diğer bazı konulardaki tavırları veya tavırsızlıkları, bu ilişkilerin ürünüdür. Türkiye’de azınlık yaratma çabalarına bazı sendikalarımızın verdiği destek ise, hem uluslararası ilişkilerden, hem ülke içindeki dengelerden kaynaklanmaktadır.

Günümüzün koşulları, emperyalist ülkelerdeki işçi sınıflarını (bugün küçük bir azınlık dışında) enternasyonalist değil, milliyetçi yapmaktadır. Az gelişmiş ülke halkları emperyalizmi geriletip emperyalist sömürüyü engellemezse, emperyalist ülkelerde sınıf mücadelesi değil, “sınıf ortaklığı” belirleyici kalmaya devam edecektir. Emperyalist ülke işçi sınıflarında enternasyonalizmi geliştirmenin yolu, emperyalist sömürünün engellenmesinden ve böylece bu ülkelerde sınıf çelişkilerinin keskinleştirilmesinden geçmektedir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, temel sorunlarının çözümünde, emperyalist ülkelerin işçi sınıflarından ve uluslararası sendikacılık hareketinden bir yardım sağlayamaz. Emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri, emperyalistlerin işbirlikçisidir, kendi ifadeleriyle “ortağı”dır.

Az gelişmiş ülkelerde anti-emperyalist mücadele yeniden yükselmektedir. Ancak, bu ülkelerin işçi sınıfları arasında güçlü bağlar, işbirliği ve güçbirliği sınırlıdır. Geliştirilmesi gereken bu işbirliği, uzun vadede, uluslararası sendikal örgütlerin politikalarının da değişmesine katkıda bulunacaktır. Özellikle Rusya Federasyonu, Hindistan ve Arjantin gibi ülkelerin sendikacılık hareketlerinin bu konuda önemli katkıları olabilir. Ancak günümüzde bu ittifaklar henüz gündemde değildir.

Bazı sendikalarımız, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının çözümünde, Kürt ırkçılırlarıyla ittifakı temel almaktadır.

Türk ulusu farklı etnik kökenlerden gelen insanlardan oluşmaktadır. Emperyalist güçler, Türkiye’yi parçalamaya yönelik politikalarında, 19. yüzyılda olduğu gibi 21. yüzyılda da, esasında zenginliğimiz olan bu köken çeşitliliğini kullanmaktadır. Emperyalizmin etkili desteğiyle özellikle Kürt kökenliler arasında ırkçılık yükselmekte ve işçiler arasında da destek bulmaktadır. Kürt ırkçılığına kayan kişi, “işçi” kimliğini geri plana iterek, dünyaya sınıf gözlükleriyle değil, soy, aşiret ve ırk gözlükleriyle bakmaya başlamaktadır. Bu ise ulusal bütünlüğe olduğu kadar işçi sınıfı kimliğine ve bilincine de darbe indirmektedir. Seçim hesaplarıyla bu tür ittifaklara girilmesi, işçi sınıfı hareketini ve sendikacılığı zayıflatmaktadır.

Bazı sendikalarımız, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının çözümünde, laik cumhuriyet karşıtlarıyla ittifakı temel almaktadır.

Laik cumhuriyet, sendikal hak ve özgürlüklerin teminatıdır. Laik cumhuriyetin olmadığı koşullarda sendikal hak ve özgürlüklerden söz etmek olanaklı değildir. Emperyalizmin de desteğiyle Türkiye’de laik cumhuriyet karşıtlığı yaygınlaşmaktadır.

Türkiye’de yaşanan yoksullaşma, sosyal devletin tahrip edilmesi, özellikle eğitim ve sağlık alanlarında sürdürülen özelleştirme, çaresiz insanları cemaat-tarikat ilişkilerine itmektedir. İşçiler, memurlar ve sözleşmeli personel içinde de, sınıf kimliğini ve bilincini kenara atıp, cemaat-tarikat kimliğini ön plana çıkaran insanların sayısı artmaktadır.

Bu koşullarda, sendika yönetimlerine gelmek veya ufak çıkarlar elde etmek amacıyla laik cumhuriyet düşmanlarıyla ittifak kurmak, sendikacılığa da, işçi sınıfı hareketine de büyük darbe indirmektedir ve indirecektir.

Bazı sendikacılar ise, Türkiye’de sendikal hak ve özgürlüklerin gelişmesinde umutlarını yalnızca Avrupa işçilerine ve sendikalarına değil, aynı zamanda Avrupa Birliği’ne bağlamışlardır.

Bu sendikalar, Avrupa Birliği’ni emperyalist bir güç olarak değil, bir “kurtarıcı” olarak görmektedir; Türkiye’yi emperyalistlere şikayet edebilmektedir. Bu tavır ilgili sendikaya biraz maddi destek sağlasa bile, Avrupa Birliği emperyalizminin niteliği kitlelerin gözünde iyice açığa çıktıkça, bu ilişki zarar vermektedir.

Türkiye’de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin temel programı, anti-emperyalist ve ulusalçı olmalıdır; başka çare yoktur; bu gereklidir ve mümkündür. İttifaklar da bu programa göre belirlenmelidir.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin günümüzdeki en önemli sorunlarının sorumlusu, emperyalizmdir ve ülkemizdeki işbirlikçileridir.

IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü’nün yönetiminde Avrupa Birliği ve ABD emperyalistleri vardır; bunların dayattığı politikalar ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamı tahrip etmektedir.

AB ve ABD emperyalizminin istihbarat ve yönlendirme örgütü olarak çalışan vakıflar ve çeşitli “sivil toplum örgütleri” ile Soros ve Açık Toplum Enstitüsü gibi kişi ve örgütlenmeler de, bu anti-emperyalist mücadelede düşman safındadır.

Anti-emperyalist olmak, yalnızca emperyalizmin sömürsünün devamı için başvurduğu askeri saldırganlığa karşı olmak demek değildir. Aslolan, az gelişmiş ülkelerin doğal kaynaklarının ve işgücünün sömürülmesine, az gelişmiş ülkelere tekel fiyatlarıyla mal satılmasına, para oyunları ve borçlanma yoluyla az gelişmiş ülkelerde yaratılan değer emperyalist ülkelere aktarılmasına, bu ülkelerde demokratik işleyişi yok eden müdahalelerde

bulunulmasına karşı çıkmaktır. Emperyalist ülke sendikalarının ve uluslararası sendikal örgütlerin hemen hemen hiçbiri bunu yapmamaktadır.

Diğer taraftan, günümüzde yabancı sermayeli şirketler ülkemizde fabrikaları, madenleri, hizmet işyerlerini satın almaktadır. Ulusötesi sermaye, Türkiye'yi ucuz işgücü pazarı olarak kullanmak istediğinden, gerçek ücretlerin düşürülmesi ve çalışma koşullarının kötüleşmesi de gündemdedir. Bu nedenle, Türkiye'de emek-sermaye çelişkisi, emperyalizme karşı bir mücadeleyi de doğrudan içermektedir.

Ayrıca, eskiden ülkemizdeki sınırlı sayıdaki yabancı sermayeli işyerleri sendikalıydı. 1980 öncesinde bu şirketlerin amacı, iç pazarda mal satmaktı. Şimdi ise öncelikli hedef ihracattır; bu nedenle de sendikasızlaştırma yabancı sermayeli şirketlerde de yaygındır.

Sendikaların amacı, üyeleri için daha iyi bir yaşam sağlamaktır.

"Daha iyi bir yaşam"ın önkoşulu, "onur"dur, bağımsızlıktır, laik ve demokratik bir ülkedir, sosyal hukuk devletidir, etnik kökenlere ve dini inançlara göre bölünmemiş bir ulustur.

Ücret ve çalışma koşulları, "daha iyi bir yaşam"ın bu önkoşulları yerine geldikten sonra önem kazanır.

Bugün Türkiye'de bağımsızlığımız da, laiklik de, sosyal devlet de, ulusumuzun bütünlüğü de, onurumuz da emperyalistlerin tehdidi altındadır. Bu koşullarda, demokrasi ve sendikal hak ve özgürlükler de kendiliğinden ortadan kalkmaktadır.

Bu nedenle, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, onuruna ve Türkiye'ye sahip çıkmadan işçilerin ve kamu çalışanlarının haklarına sahip çıkamaz. Türkiye'ye sahip çıkmak ile işçilerin ve kamu çalışanlarının haklarına sahip çıkmak, mücadelenin başarısı için birbirini tamamlaması gereken unsurlarıdır.

Türkiye'de sendikacılık hareketinin temel programı bağımsızlıkçı olmalı ve Türkiye'nin bütünlüğünü (üniter yapısını) savunmalıdır.

Bağımsızlığını yitirmiş bir ülkede onur olmadığı gibi, demokrasi ve sendikal ve özgürlükler de yoktur. Sözkonusu olan, ulus-devletin bağımsızlığıdır; hayali veya soyut bir yapının bağımsızlığı değil. Bu nedenle, sendikalar, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını savunmak zorundadır.

Sendikalar aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter yapısını (bütünlüğünü) da savunmalıdır. Günümüzde Türkiye'nin üniter yapısını parçalamak isteyen güç, ABD ve AB emperyalizmidir. Eyalet sistemi, Türkiye'nin parçalanmasının ilk adımıdır. Böyle bir parçalanma süreci ise ulusumuzu ve işçi sınıfımızı böler, ulusal bilinç ve sınıf bilincinin yerine ırkçılığı yerleştirir.

Sendikalar, sosyal hukuk devletine sahip çıkmalıdır. Ulusu bütünleştirmenin, işçi sınıfının haklarını koruyup geliştirmenin ve bütünlüğünü korumanın yolu, sosyal hukuk devletinden geçmektedir. Bu nedenle, özelleştirmelere karşı çıkmak, özelleştirilen işletmelerin yeniden kamulaştırılmasını savunmak, sosyal devleti daha da güçlendirmeye çalışmak sendikaların önemli hedefleri arasında olmalıdır.

Sosyal hukuk devletinin zayıflatılması, halkı, etnik kimliğe veya dini inançlara göre parçalayacak, sınıf kimliği ve ulusal bilinç gerilere itilecektir. Ulusal bilincin ve sınıf bilincinin ön plana geçmesinin önkoşulu, ırkçılığın yenilmesi, etnik kimliğin ve din-mezhep-cemaat-tarikat kimliğinin geri plana itilmesidir.

Ulus-devlet ve ulusal bilinç ile sınıf olgusu ve mücadelesi bir arada varolabilir. Ancak etnik kimliğin ve/veya din-mezhep-cemaat-tarikat kimliğinin hakim olması, ulus-devleti parçalar, ulusal bilince ve sınıf bilincine büyük darbe indirir. Bu nedenle, Türkiye'nin bağımsızlığını ve bütünlüğünü savunmak, işçi sınıfının sınıf çıkarlarını zayıflatmaz, aksine güçlendirir. Etnik kimliği veya inanç kimliğini öne çıkarmak ise hem sınıf kimliğine, hem de Türkiye'ye zarar verir.

Günümüzde işçi sınıfının sorunlarının çözümü ile ülkemizin ve halkımızın sorunlarının çözümü birebir örtüşmektedir; birbirini tamamlamaktadır. Biri olmadan diğeri olamaz.

İşçi sınıfına yönelik her önemli saldırının arkasında emperyalizm vardır. İşçi sınıfı, ancak emperyalizmi tespit ve teşhir ettiğinde ve anti-emperyalist bir tavır geliştirdiğinde, günlük sorunlarının çözümü konusunda adım atabilir.

Bu durumda, sendikalar, emperyalistlerin

- Türkiye'de azınlık yaratma çabalarına,
- İrkçılığa ve etnisite temelli mikromilliyetçiliğe verdikleri desteğe,

- dini kimliğin öne geçmesine olanak sağlayacak girişimlerine,
- Kıbrıs'taki haksız taleplerine,
- Ermeni soykırımına ilişkin yalanlarına ve iftiralarına,
- Avrupa Birliği emperyalizminin Balkanlar politikasının bir aracı olan ekümeniklik ve Heybeliada Ruhban Okulu konularındaki taleplere karşı tavır almalıdır.

Bu konuda belirlenecek ve uygulanacak ilkeler, sendikacılık hareketinin geniş bir anti-emperyalist ve ulusalcı cephe oluşturabilmesi açısından da önemlidir.

Sendikalar, demokratik hak ve özgürlükleri ve insan haklarını savunurken, emperyalist politikalar doğrultusunda uygulanan bölücü teröre de karşı çıkmalıdır. Bölücü teröre karşı çıkmamak, hem emperyalizmin oyununa gelmektir, hem de halkın büyük çoğunluğundan tecrit olmayı getirir.

Sendikalar tabii ki sermayeye karşı mücadelede işçi haklarını savunacaklardır. Ancak anlaşılması gereken nokta, artık işyerlerindeki işçilerin ve memurların ücretlerinin ve çalışma – yaşama koşullarının belirlenmesinde, doğrudan işyerindeki işverenin belirleyiciliğinin son derece azalmış olduğudur.

Artık her işyerindeki ilişki ve mücadele, işyerindeki emek – sermaye ilişkisinin ötesinde, Türkiye ile emperyalizm arasındaki ilişki tarafından belirlenmektedir. Bu nedenle, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin çıkarlarının savunulabilmesi, anti-emperyalist ve ulusalcı yanı olan programların savunulmasından geçmektedir.

Böyle bir program savunulduğunda, işyerindeki işçinin sorununun çözümü ile bir bütün olarak işçi sınıfının sorunlarının çözümü aynılaştırmaktadır. Sendikacılık hareketi, işyerindeki sorunun çözümünü anti-emperyalist ve ulusalcı bir platformda aradığında, karşısına yalnızca kendi işvereni değil, tüm işyerlerindeki işçilerin sorunlarının sorumlusu olan emperyalizmi almaktadır. Bu ise, bütün işyerlerindeki işçileri de müttefik olarak görmek demektir.

Anti-emperyalist ve ulusalcı bir program, öncelikle işçi sınıfını birleştirir; işçi sınıfının birleşik cephesini oluşturur.

Böyle bir program, işsizlerin ve işçi-memur emeklilerinin de çıkarlarına uygundur. Anti-emperyalist ve ulusalcı bir program izlenmeden işsizlerin ve işçi-memur emeklilerinin sorunlarına çözüm bulunamaz.

Sendikalar, işçi sınıfının örgütsüz kesimlerinin, işsizlerin ve emeklilerin yanı sıra, ülkemizin çıkarlarını ve ulusumuzun diğer bazı kesimlerinin taleplerini de savunmalıdır.

Bu koşullarda, günümüz Türkiye'sinde anti-emperyalist ve ulusalcı bir program benimseyen ve uygulamaya çalışan sendikaların en önemli müttefiki, vatansever kişi ve kuruluşlardır. Sömürge boyunduruğunu, köleliği, ikinci sınıf insan muamelesi görmeyi reddeden; bağımsızlıktan, ulusal egemenlikten, demokrasiden ve insan haklarından yana olan her onurlu insan, kesim ve örgüt günümüzde anti-emperyalisttir, ulusalcıdır, vatanseverdir, yurtseverdir, millicidir. Bu insanlar, kesimler ve örgütler de, işçi sınıfının doğal müttefikidir.

Sendikaların potansiyel müttefiki ise, somut ekonomik çıkarları emperyalizmle çelişen diğer toplumsal sınıf ve tabakalardır.

Emperyalizmin günümüzdeki politikaları, Türkiye'de köylülüğün hızlı ve acımasız bir biçimde tasfiye edilmesini öngörmektedir. Topraksız ve az topraklı köylülüğün yanı sıra, küçük üreticiler ve hatta orta büyüklükteki tarım işletmelerinin sahipleri de, somut çıkarları gereği, anti-emperyalisttir.

Küçük esnaf ve sanatkarlar, yerli ve yabancı tekeller tarafından hızla tasfiye edilmektedir.

Küçük ve orta ölçekli sanayiciler ve diğer işverenlerin de yerli ve yabancı tekellerle çelişkileri artmaktadır.

Günümüz Türkiye'sinde,

- sendikasız işçiler ve memurlar,
- işsizler,
- emekliler,
- küçük esnaf ve sanatkarlar,
- küçük çiftçiler,
- Türkiye'de bağımsız bir sanayi kurmak isteyen sanayiciler ile emperyalistlerin çıkarları temelden çelişmektedir.

Ancak bu kesimlerin günümüzde yeterince bilinçli olduğunu ve sorumlu davrandığını söylemek olanaklı değildir. Sendikalar, bu kesimlerin örgütleriyle kuracakları ilişkilerde, anti-emperyalizmi ve ulusalcılığı vurgulamalıdır.

Ayrıca, günümüzde sendikalarımızın önemli bir bölümü, gerek bilgisizlik ve bilinçsizlikten, gerek bilinçli bir tercihle karşı safta yer aldığından, anti-emperyalist ve ulusalcı bir programı savunmamaktadır. Bu da, sendikal birliğin sağlanmasını olanaksız kılmaktadır.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi anti-emperyalist ve ulusalcı bir program temelinde hareket etmediği sürece, zayıflama ve hak kayıpları sürecektir.

SONUÇ

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi bugün tüm eksikliklerine karşın çok önemli bir bilinç ve deneyim birikimine sahiptir. Bunun en önemli kanıtı, emperyalist güçlerin ve ülkemizdeki işbirlikçilerinin tüm çabalarının, işçi sınıfını etnik kökenlere ve mezhep farklılıklarına göre bölememesidir, birbirine düşman edememesidir. Geçmişin siyasal farklılıkları ve saflaşmaları ise aşılmıştır, aşılmaktadır.

Sendikalar, işçi sınıfının en geniş kesimlerinin örgütlenmesi ve sınıf çıkarları doğrultusunda harekete geçirilebilmesi açısından tarihsel görevlerini ve önemlerini sürdürmektedir. Sendikalar, 200 yılı aşan tarihleri boyunca, çeşitli etmenlere bağlı olarak iniş-çıkışlar yaşamıştır. Bugün yaşanan sorunlardan daha büyük sorunlar dünyada da, ülkemizde de yaşanmış ve aşılmıştır.

Sendikaların işlevleri ve yapıları zaman içinde değişebilir; ancak ana iskelet sürmektedir. Siyasal partiler, dernekler ve yasal-yasadışı diğer örgütlenmeler dönem dönem sendikaların bazı işlevlerini üstlenebilir; ancak bugüne kadar kalıcı başarılı örnekler son derece sınırlıdır. Sendikalar, işçi sınıfının nicel ve nitel olarak hızla geliştiği çağımızda, tarihsel görevlerini ve işlevlerini sürdürecektir. Ancak, yeni koşullarda programların, yapı ve işleyişlerin, mücadele araç ve biçimlerinin ciddi biçimde gözden geçirilmesi gereklidir. Bu değişimler, hayatın zorlamasıyla, zaman içinde (genellikle biraz gecikmeli olarak) gerçekleşecektir.

Sendikaların bu tarihsel görevi yerine getirebilmesi ve varlıklarını sürdürebilmelerinin önkoşulu ise, sendika kaynaklarının çok az sayıdaki bazı sendikacı tarafından soyulmasının önlenmesi ve sendikaların daha demokratik bir yapıya kavuşturulmasıdır.

1980'lerde işçi sınıfının ekmeği tehdit altındaydı. 1989-1991 döneminin meşru ve demokratik kitle eylemleriyle ekmek korundu ve büyütüldü. Bugün ise işçi sınıfının hem ekmeği, hem vatanı aynı gücün tehdidi altındadır. Emperyalizm, Türkiye'nin bütünlüğüne, bağımsızlığına, ulusun egemenliğine, demokrasiye saldırmaktadır. Vatanimize saldıranlarla işçi sınıfının ekmeğine saldıranlar, ABD ve Avrupa Birliği emperyalizmi ve ülkemizdeki işbirlikçileridir.

İşçi sınıfının ekmek, demokrasi ve vatan mücadelesi tarihimizde ilk kez bir bütünlük oluşturmaktadır. Bu, hem ulusumuz, hem de işçi sınıfımız için tarihi bir fırsattır.

Bugün ülkemizde yapılması gereken ve yapılabilecek olan, anti-emperyalist ve ulusalcı bir sendikal programın benimsenmesidir; sendikalarımızın, yolsuzlukları önlemesi, daha demokratik bir yapıya kavuşması ve ekmek ve vatan savunmasını birlikte sürdürmesidir. Tüm vatansever kişi ve kuruluşlar da, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin bu potansiyel gücünün ve etkinliğinin bilincinde olmalıdır; vatan savunmasını emekten yana program temelinde geliştirmelidir.